

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar.

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE WET OP DE REHABILITATIE EN HAAR PRACTISCHE TOEPASSING

Naar aanleiding van de bespreking van de begroting van het Ministerie van Justitie werd vóór enkele maanden de aandacht van de Minister gevestigd op de praktische moeilijkheden waarmede de Parketten bij de Rechtbanken van Eerste Aanleg en de Parketten van de Procureur-Generaal te kampen hebben naar aanleiding van de toepassing van de Wet op de Rehabilitatie in Strafzaken.

Het blijkt inderdaad dat sedert een paar jaren honderden aanvragen tot het bekomen der rehabilitatie werden ingediend door personen, die na de oorlog tot betrekkelijk geringe straffen werden veroordeeld door de Militaire Rechtbanken en die thans, vijf jaar na hun voorwaardelijke vrijstelling en voor zover de definitieve invrijheidstelling is verkregen, in de voorwaarden verkeren om van de Wet op de Rehabilitatie te genieten.

De veelvuldige toepassing die thans wordt gemaakt van de Wet van 25 april 1896 brengt meteen ook een aantal moeilijkheden met zich, welke wellicht onopgemerkt zouden voorbijgaan, ware het niet dat juist het grote getal der gevallen de aandacht vestigt op de onlogische toestanden die, bij gebrek aan een duidelijke wetgeving of door een letterlijke toepassing der bepalingen van de wet, ontstaan.

Dat voor deze, zo onwaarschijnlijke als onredelijke gevolgen van een wetgeving, die een regeling kon brengen voor de uitgebreide reeks repressie- en epuratiegevallen, een dringende oplossing moet worden nagestreefd, is zonder meer duidelijk.

Een overzicht te geven van de meest kenmerkende dezer anomalieën, is de bedoeling van deze nota.

I. Aanvang van de voor eerherstel vereiste vijfjarige termijn.

Artikel 1 van de Wet d.d. 8 februari 1954, welke de Wet van 25 april 1896 op het eerherstel in strafzaken wijzigde, vereist dat vijf jaar verlopen zijn, hetzij sedert de voorwaardelijke veroordeling indien deze, alléén uitgesproken, geacht wordt niet te bestaan, hetzij sedert de voorwaardelijke invrijheidstelling en voor zover de definitieve invrijheidstelling is verkregen, hetzij in de andere gevallen sedert het verval van de straf, overeenkomstig 1°, d.w.z. dat de geldstraf of de vrijheidstraf moet ondergaan zijn ofwel krachtens het gratierecht kwijtgescholden ofwel tengevolge van

voorwaardelijke veroordeling geacht worden niet te bestaan.

1° Voorwaardelijke veroordeling.

Hierbij stelt zich geen enkele moeilijkheid. Het aanvangspunt van de proeftijd voor het eerherstel valt hier samen met die van het uitstel door de rechter verleend. De termijnen van uitstel en eerherstel lopen dus samen, en de veroordeelde voldoet terzelfder tijd én aan de tijdsvoorwaarde van het uitstel, gesteld tot het onherroepelijk worden der voorwaardelijke straf, én aan de tijdsvoorwaarden voor zijn eventueel eerherstel. (Gent, 31 december 1945, Les Nouvelles, II, 2, Procédure Pénale, V° La Réhabilitation, n°s 94 en 98).

Natuurlijk loopt de voor het eerherstel vereiste proeftijd slechts vanaf de laatste veroordeling en is het dus mogelijk dat de termijn van uitstel slechts gedeeltelijk door de proeftijd wordt ondervat, nl. in geval van een nieuwe veroordeling.

2° Voorwaardelijke invrijheidstelling.

Uit de artikelen 3 en 4 van de Wet dd. 31 mei 1888 volgt dat de straf van een voorwaardelijk in vrijheid gestelde veroordeelde pas dan als volledig ondergaan dient te worden beschouwd, wanneer de vrijlating niet meer kan worden herroepen. (Rép. de Droit Belge, V° Réhabilitation n° 49).

Wegens de anomalieën waartoe deze opvatting, ten aanzien van de wettelijke ontzetting, aanleiding gaf, heeft de wetgever, bij de wet van 11 januari 1954, artikel 7 der Wet van 31 mei 1888 gewijzigd en de wettelijke ontzetting geschorst gedurende de periode dat de veroordeelde in vrijheid is krachtens een vrijlatingsbevel dat niet werd ingetrokken.

Door de Wet van 8 februari 1954, werd tenslotte ook de Wet op de Rehabilitatie van 1896 op dit punt gewijzigd. Er moeten thans vijf (of tien) jaren verlopen zijn sedert de voorwaardelijke invrijheidstelling, en voor zover de definitieve invrijheidstelling verkregen is.

Een voorwaardelijke in vrijheid gestelde wordt slechts aangezien als hebbende zijn straf volledig uitgeboet, wanneer het dubbele van de gevangenstermijn verstreken is welke bij zijn invrijheidstelling nog te ondergaan overbleef. Die termijn bedraagt minstens

twee jaar en wordt voor recidivisten op minstens vijf jaar gebracht.

In normale gevallen zal dus, ingevolge de nieuwe wetsbepaling, de definitieve invrijheidstelling en de door rehabilitatie vereiste tijdsvoorwaarde samen worden bereikt.

Wie tot tien jaar hechtenis werd veroordeeld, en na vier jaar in voorwaardelijke vrijheid werd gesteld, herwint slechts zijn definitieve vrijheid 12 jaar na de voorwaardelijke invrijheidstelling, maar kan dan ook meteen zijn aanvraag tot eerherstel richten aan de Procureur des Konings.

Vóór 1954 was dit niet zo, en bracht de voorwaardelijke invrijheidstelling alleen het ogenblik waarop, volgens de vereisten van de wet op het eerherstel, de straf als tenietgegegaan mag worden beschouwd, op een latere datum terug dan die van de normale uitvoering der straf.

Men moest daarbij evenwel tot het spijtige besluit komen, dat ieder veroordeelde er een, zij het theoretisch belang bij had om aan de gunst (!) der voorwaardelijke veroordeling te verzaken, teneinde vroeger in de voorwaarden te zijn om zijn eerherstel te bekomen. Een dergelijke Tantaluskwelling werd door de wet van 8 februari 1954 grotendeels uitgeschakeld, hoewel ook thans nog de veroordeelden, welke hun straf volledig ondergaan, soms vroeger in de voorwaarden komen om gerehabiliteerd te worden.

In het hiervoren aangehaalde voorbeeld zal immers de veroordeelde die zijn straf volledig uitboet $10 + 5 = 15$ jaar later kunnen gerehabiliteerd worden, terwijl dit in geval van voorwaardelijke invrijheidstelling na 4 jaar, volgens de gewijzigde wet, pas na $4 + 12 = 16$ jaar zal kunnen gebeuren.

En nochtans wordt de voorwaardelijke invrijheidstelling slechts verleend aan veroordeelden die door hun goed gedrag het verlenen van een gunstmaatregel — want dat is het — rechtvaardigen. Logisch is dit allerminst, want juist de beste elementen, de meest waardigen onder de veroordeelden worden in een minder gunstige toestand geplaatst dan diegenen onder hen, aan wie de voorwaardelijke invrijheidstelling wegens hun slecht gedrag wordt geweigerd.

3° *Kwijtschelding der straf krachtens het recht van gratie.*

Kwijtschelding van geldstraffen of van vrijheidberovende straffen, ingevolge de koninklijke grondwettelijke prerogatieven, staat, wat betreft het eerherstel, met uitvoering der straf gelijk.

1) *Totale kwijtschelding* staat gelijk met volledige uitvoering der straf. De proeftijd voor de rehabilitatie begint alsdan te lopen vanaf de dag van het gratiebesluit, en dit ingevolge het principe dat de genade geen terugwerkende kracht heeft. Natuurlijk kan het gratiebesluit zelf een andere datum voorzien.

2) *Gedeeltelijke kwijtschelding.*

Hierbij geldt hetzelfde principe: het kwijtgescholden gedeelte wordt bij het reeds uitgevoerde gedeelte gevoegd.

Deze kwijtschelding, samen met de voorwaardelijke kwijtschelding, is wellicht wel de meest voorkomende en vindt vooral haar toepassing in de strafherleiding. Komt deze uiteraard meestal de zwaarst veroordeelden ten goede, dan volgen daaruit toch niet dezelfde anomalieën als hiervoren. Het is nu eenmaal zo dat hoe langer de straf duurt, hoe meer kans er bestaat op een eventuele strafherleiding.

Zo b.v. X, aangehouden in 1945 en veroordeeld tot

10 jaar. Voorwaardelijk in vrijheid gesteld in 1949, zal hij definitief vrij zijn in 1961. Normaal dus ook eerherstel in 1961. — Hij kan echter b.v. bij genademaatregel in 1951, strafherleiding bekomen op 5 jaar, en zou op die manier in de voorwaarden zijn om rehabilitatie te bekomen in 1956.

Y daarentegen, aangehouden in 1945 en veroordeeld tot 5 jaar, ondergaat zijn straf volledig en is dus definitief vrij in 1950: eerherstel in 1955. — Wordt hij echter voorwaardelijk in vrijheid gesteld in 1947, dan definitief vrij en eerherstel in 1953.

3) *Voorwaardelijke kwijtschelding.*

Deze bestaat gewoonlijk hierin dat de schorsing van de ten uitvoerlegging der straf wordt toegestaan gedurende een bepaalde termijn. Het enige verschil met de voorwaardelijke veroordeling is dan dat het uitsel wordt verleend, niet door de rechter, maar door een gratiebesluit.

Is het dan duidelijk dat de straf slechts kan tenietgaan in de mate van de gestelde modaliteiten, minder duidelijk lijkt het, het uitgangspunt van de vijfjarige termijn voor eerherstel te bepalen.

In een arrest van het Hof van Gent (Kamer van Inbeschuldigingstelling, 2 juli 1952, inzake De Wandel, R.W. 1952, kol. 886), wordt dit aanvangspunt teruggebracht tot op de dag der veroordeling. Het arrest beroept zich hierbij vooral op het feit dat artikel 1, 3° van de wet op het eerherstel dd. 25 april 1896, ter zake van het aanvangspunt van de proeftijd in het geval van een voorwaardelijke veroordeling duidelijk op de eigenschappen der instelling steunt. Dat dus, vermits de regel van dit artikel 1, 3°, tot het wezen zelf der voorwaardelijke veroordeling behoort, de gevallen waarin de voorwaardelijkheid krachtens een gratiebesluit is verleend, niet uit zijn toepassingsveld uit te sluiten zijn. Trouwens, zo vervolgt het arrest, mocht men ook de schorsing, bij genadebesluit, van de tenuitvoerlegging der veroordeling als een voorwaardelijke kwijtschelding van straf aanzien, toch zou de aanvangsdatum van de proeftijd tot het bekomen van eerherstel samenvallen met die van de voorwaardelijke geworden veroordeling. Inderdaad, het verval van de straf door artikel 1, 3°, in geval van kwijtschelding als aanvangspunt voor de proeftijd aangeduid, zou alleszins niet rechtstreeks uit die voorwaardelijke kwijtschelding voortvloeien, doch zou enkel ingevolge de door het gratiebesluit op de veroordeling toepasselijke gemaakte bepaling van artikel 9 der wet van 31 mei 1888, gewijzigd door de wet van 14 november 1947, ontstaan en derhalve, zoals hiervoren uiteengezet, noodzakelijk tot de datum der veroordeling opklommen.

Hiertegenover staat echter het onbetwistbaar principe dat een gratiebesluit geen terugwerkende kracht heeft. Is de kwijtschelding door gratie een wijze van tenietgaan van de straf, voorzien bij artikel 1, 1° der wet van 1896, en mag dat ook terecht worden aangenomen voor het verlenen van uitsel bij gratiebesluit, dan kan men toch slechts de proeftijd doen ingaan op het ogenblik waarop de wijze van tenietgaan tussenkomt, t.t.z. vanaf het gratiebesluit. Immers, vóór de datum van het gratiebesluit bestond deze modaliteit van tenietgaan niet (Les Nouvelles II, 2, Procédure Pénale V° La Réhabilitation n° 98).

Deze opvatting, door verschillende rechtsgeleerden voorgehouden, werd ook door het Hof van Verbreking bevestigd in een arrest dd. 27 oktober 1952, dat het voornoemde arrest van Gent verbrak. (R.W. 1952, kol. 882).

Deze laatste opvatting, alhoewel juridisch onbe-

twistbaar kan desalniettemin weer tot eigenaardige gevolgen leiden.

II. Rehabilitatie en politietoezicht.

In artikel 1, alinea 4, van de B.W. d.d. 10 november 1945, gewijzigd bij B.W. dd. 20 juni 1946, die tot doel heeft de procedure in bepaalde gevallen van inbreuk tegen de uitwendige veiligheid van de Staat te vereenvoudigen, voorziet de wetgever o.m. de mogelijkheid om beklaagden tegen wie door het O.M. geen criminele straf wordt gevorderd, onder politietoezicht te stellen voor een termijn van maximum vijf jaar. Hierdoor wordt dus een controle ingesteld op het gedrag en het verblijf van diegenen, die na een korte straf reeds vrij spoedig weer in vrijheid zullen worden gesteld, en dit door hen te verplichten op een bepaald territorium te verblijven of minstens door hen te verbieden de plaats door hen zelf tot verblijf verkozen te verlaten.

Deze bepalingen, hoe eenvoudig en duidelijk ook, hebben wat betreft de rehabilitatie stof gegeven tot verwarring en tot een interpretatie welke tot onmogelijke en onredelijke gevolgen aanleiding geeft.

De stelling onder politietoezicht is, inzonderheid met het oog op de ontvankelijkheid van de aanvraag tot eerherstel, aangezien geweest als een *straf* en *niet* als een veiligheidsmaatregel, dit bij analogie met het stellen onder het bijzonder politietoezicht destijds voorzien bij de thans afgeschafte artikelen 35 en 37 van het Strafwetboek.

Er werd aangenomen dat, zo het stellen onder Politietoezicht al niet een vrijheidsberoving, dan toch een vrijheidsbeperking uitmaakte en dienvolgens als een werkelijke straf moest aangezien worden, deze maatregel als gevolg heeft dat de bij artikel 1, 3e der wet van 25 april 1896 op het eerherstel bepaalde termijn eerst een aanvang nam op de datum waarop bedoelde maatregel volledig ten uitvoer gelegd was (zie Beroep Brussel, 25.5.30, Rev. de Droit Pénal 1930, blz. 725, — Schuind t. I blz. 108, — Rép. prat. du Droit Belge V^o Infractions n° 181 in fine, V^o Réhabilitation n^{rs} 23, 34, 50, — Les Nouvelles, V^o Réhabilitation n° 74).

Ook het Hof van Cassatie heeft bij arrest d.d. 20 december 1954 (inzake Le Beau de Hermicourt, R.W. 3 juli 1955 kol. 1845, — ook inzake Ros, arrest dd. 14 februari 1955, ongepubliceerd) beslist dat het politietoezicht een straf (peine) uitmaakt, evenals het politietoezicht dat het strafwetboek vóór de in werking treding der wet van 9 april 1930 voorzag. Het Hof steunde daarbij vooral op de beschouwing dat het politietoezicht o.m. de verplichting meebrengt op een bepaalde plaats te verblijven en verbod zich van bepaalde plaatsen te verwijderen. Aangezien, zo zegt het Hof, deze straf de veroordeelde aldus van een deel van zijn vrijheid berooft, is het dus een vrijheidsberovende straf in de zin van artikel 1, 1° van de wet op de rehabilitatie. — Daar het in het kader der B.W. van 10 november 1945, die een verzachting der hoofdftraf voorzag, slechts een bijkomende straf betrof, werd, zo verklaart het Hof, nochtans geen afbreuk gedaan aan artikel 2 van het strafwetboek.

Tot staving van deze opvatting werd er op gewezen door het Hof dat de maatregel werd gekozen als een *sanctie* (tekst van de B.W.) voor feiten welke door de wet als inbreuken werden gekwalificeerd en dat ze door een repressieve jurisdictie werd toegepast.

En toch is de tekst van de wet, naar onze mening, klaar en duidelijk. Zowel artikel 1 alinea 4 en artikel 2 der B.W. van 15 februari 1946, spreken van *sancties*.

Wordt in de Nederlandse tekst «straffen» gevonden, dan blijkt toch voldoende uit het Verslag aan de Regent dat ook hier het woord «sancties» werd bedoeld.

Het feit dat in artikel 1 onder het woord «sancties» ook werkelijke straffen worden gerangschikt kan, hoe misleidend het ook moge zijn, toch niet als een onweerlegbaar bewijs worden aangenomen, dan wanneer in alle verdere artikelen de begrippen «sanctie» en «straf» voldoende van elkaar worden onderscheiden.

In artikel 1 der B.W. d.d. 15.2.46 wordt gezegd: «L'auditeur militaire détermine éventuellement le lieu où le condamné qui encourt la sanction de la mise sous contrôle de la police a l'obligation de résider... après qu'il aura subi sa peine».

Even duidelijk komt dit onderscheid tot uiting in artikel 2 dat luidt als volgt: «Dans le cas où le Ministère Public fait une proposition de sanctions conformément à l'article 1 de l'arrêté-loi du 15 novembre 1945, il informe l'inculpé des obligations auxquelles est soumise sa résidence, et si aucune résidence n'est imposée, il l'invite à désigner celle qu'il choisit en dehors des endroits qui lui auraient été interdits».

De wet wijst hier inderdaad naar de «sanctions» opgelegd door artikel 1 en begrijpt hieronder *alleen* het politietoezicht en het regime der bewaakte vrijheid, met uitsluiting dus van de *straffen* bij dat zelfde artikel 1 voorzien.

Tenslotte wordt in artikel 6 van dezelfde B.W. voorzien dat de gratiebesluiten zonder gevolg zullen blijven zolang de modaliteiten van het politietoezicht niet in werking getreden zijn, waaruit volgt dat de genadebesluiten geen betrekking hebben op de sanctie van het politietoezicht, doch wel en alleen op de eigenlijke straffen.

Overigens blijkt uit het feit dat de afgeschafte artikelen 35 en 37 van het Strafwetboek nooit werden vervangen, wel onbetwistbaar dat het niet in de bedoeling van de wetgever lag het vroegere politietoezicht *als straf* opnieuw in te stellen.

De recente rechtsleer is dan ook quasi unaniem om te verklaren, dat het politietoezicht *niet* als straf moet worden aangezien maar dat het hier integendeel wel degelijk gaat om een veiligheidsmaatregel. (Constant: Manuel de Droit Pénal, t. I, n° 202 en voetnota, alsook blz. 226 op. cit., — Les Nouvelles II, 2, Procédure Pénale, V^o Réhabilitation n° 74). In een bepaling door het Hof van Verbreking gegeven van het begrip «straf» wordt dit omschreven als zijnde «un mal, infligé à titre de punition». — Welnu, indien de sanctie van het politietoezicht, voor hem die er het voorwerp van is, een ongemak is en derhalve een zeker kwaad, dan stelt men toch vast dat dit zeker *niet ten titel van bestraffing* wordt opgelegd.

Moest dit zo zijn, dan begrijpt men vooreerst niet waarom deze straf, door de Krijgsraden toegepast, in feite alleen bedoeld was voor de lichtere gevallen welke door de transactionele procedure mochten worden beslecht, en die dus uiteraard slechts kon toegepast worden op de minder zware gevallen die voor correctionele straffen in aanmerking kwamen, terwijl integendeel voor de zwaardere gevallen het politietoezicht niet werd voorzien.

Wij mogen in dit verband niet over het hoofd zien dat de bewuste B.W. werd uitgevaardigd op een ogenblik dat de staat van oorlog nog niet werd opgeheven. — Welnu, de veroordeelden ingevolge de transactionele procedure kwamen op dat ogenblik reeds voor vrijlating in aanmerking, hetgeen niet het geval was voor de tot zwaardere straffen veroordeelde personen. Om die reden achtte de wetgever het politietoezicht voor

de in vrijheid gestelden blijkbaar nodig, niet als straf, doch wel als veiligheidsmaatregel teneinde te verhinderen dat zij zich tijdens de periode waarin de staat van oorlog nog niet was opgeheven, met politieke of publieke activiteiten zouden bezighouden.

In dit licht gezien zou het politietoezicht, evenals aanvankelijk de internering der verdachten in 1944, slechts een voorzorgsmaatregel zijn teneinde én de openbare rust, én de persoonlijke veiligheid der delinquenten of verdachten te waarborgen.

Het politietoezicht zou aldus geen vergelding zijn voor het begane misdrijf en geen verband houden met de graad van schuld bij de veroordeelde, die juist omwille van zijn geringere schuld een kleinere straf heeft opgelopen, welke door de transactionele procedure mocht beslecht worden.

De praktische toepassing van de veiligheidsmaatregel maakte het nodig dat aan de in vrijheid gestelde een bepaalde verblijfplaats werd toegewezen, doch zulks kan bezwaarlijk als een vrijheidsbeperking worden aangezien, vermits het hem steeds toegelaten werd zich vrij te verplaatsen en zelfs een reispas voor het buitenland te bekomen mits hiervan te voren kennis te geven aan de daartoe bevoegde politie-autoriteiten en aan het Krijgsauditoraat.

Met betrekking tot het eerherstel leidt de toepassing van de bepalingen der wet, zoals die door de recente Rechtspraak wordt gedaan, tevens tot de paradoksale toestand dat delinquenten die tot correctionele straffen werden veroordeeld bij toepassing van de B.W. d.d. 10 november 1945, pas veel later in de tijdsvoorwaarden zullen komen om te genieten van de wet op het eerherstel dan diegenen die tot een geringe criminele straf werden veroordeeld, en die derhalve terecht hebben gestaan wegens feiten welke uiteraard als veel zwaarder werden aangezien, iets wat allerm minst de bedoeling kan zijn geweest van de wetgever, die dan toch een verdelende rechtvaardigheid op het oog moet hebben gehad.

III. Gevolgen van het eerherstel ten aanzien van het verlies van rechten. (art. 123 sexies S.W.B.).

Door de nieuwe wet op de epuratie inzake burgertrouw, (29 febr. 1952), werd aan de veroordeelden tot de laagste criminele straf, en aan diegenen wier oorspronkelijk zwaardere straf door een gratiemaatregel tot een vrijheidsstraf van ten hoogste 5 jaar werd herleid, de gelegenheid gegeven om opheffing van hun verlies van rechten te vragen. Afgezien van de ongerijmdheden waartoe deze wet heeft geleid, is het niet oninteressant de ontvankelijkheid der aanvraag en de gevolgen van de rehabilitatie ten overstaan van de vervallenverklaring der rechten ingevolge de epuratielwetten na te gaan.

1° Ontvankelijkheid.

Een eerste twistpunt bestaat erin te weten of iemand die nog geen opheffing heeft bekomen van de vervallenverklaring van rechten, opgelopen bij toepassing van artikel 123 sexies en septies S.W.B., toch eerherstel kan vragen zodra hij de daartoe gestelde voorwaarden vervult.

De jurisprudentie van onze Hoven van Beroep is op dat punt niet eensluidend :

a) Het Hof van Gent ziet er geen bezwaar in en verleent eerherstel voor de strafrechterlijke veroordelingen aan veroordeelden die nog, geheel of gedeeltelijk, beroofd zijn van hun politieke en burgerlijke rechten.

b) Het Hof van Brussel deelt deze mening niet !

Inderdaad, bezit de veroordeelde het *recht* een aanvraag tot rehabilitatie te richten aan de Procureur des Konings en te verzoeken dat deze aanvraag aan de K. v. I. wordt voorgelegd, dan mag hieruit toch niet tot het bestaan van een « *recht* » om eerherstel te « *bekomen* » worden besloten. (zie Cass. 24 oktober 1910, Pas. I, 460).

Het bekomen van eerherstel is onderworpen aan de verwezenlijking van een aantal objectieve en subjectieve voorwaarden, die moeten toelaten aan het Hof de effectieve reclassering van de veroordeelde na te gaan.

Voor de objectieve voorwaarden, nl. de volledige uitvoering der straf, het herstel van de schade, en het verloop van de proeftijd, volstaat het dat het Hof de verwezenlijking ervan vaststelt.

De subjectieve voorwaarde evenwel, nl. het goed gedrag, is door haar aard zelve, aan de soevereine beoordeling van het Hof overgelaten : het Hof beperkt zich er niet toe vast te stellen, maar waardeert, zegt voor recht dat de verzoeker gedurende de proeftijd van goed gedrag is geweest, dat zijn morele verbetering en zijn maatschappelijke reclassering zijn bereikt. (cfr. Cass. 24 oktober 1910, Pas. I, 461, — Brussel, 28 juli 1899, Pas. 1900, II, 83, — Brussel, 31 juli 1909, Pas. 1910, II, 13.)

Ten gevolge van een verschillende beoordeling van deze subjectieve voorwaarde is nu precies de uiteenlopende jurisprudentie tot stand gekomen.

Volgens het Hof van Brussel is het feit dat iemand, na de proeftijd, nog vervallen is van zijn rechten, een aanwijzing dat die persoon nog steeds niet van goed gedrag is, zoals vereist voor de rehabilitatie, en dat hij derhalve niet verkeert in de voorwaarden om van de wet te genieten.

Dat deze opvatting van « goed gedrag » volledig indruist tegen de traditionele opvatting ervan behoeft geen betoog. Steeds immers werd hiertoe, slechts vereist dat de veroordeelde gedurende de proeftijd geen nieuwe veroordelingen heeft opgelopen.

Wat meer is echter, is dat het Hof aldus zijn beoordeling steunt op een beslissing die werd getroffen, hetzij door de wetgever die, zonder rekening te houden met de individualiteit van de veroordeelde, het verlies van rechten als onvermijdelijk gevolg heeft vastgeknoopt aan een veroordeling wegens incivisme, hetzij door een burgerlijke Rechtbank die, dikwijls jaren geleden, heeft gemeend dat de vervallenverklaring van rechten nog een zekere tijd moest behouden blijven, en die onmogelijk het later, al dan niet goed gedrag van de veroordeelde kon voorzien.

Tenslotte betekent deze rechtspraak dat het Hof voor politieke veroordeelden strenger is dan voor misdadigers van gemeen recht. Deze laatsten kunnen inderdaad, na uitboeting van hun straf en na het verstrijken van de proeftijd, eerherstel bekomen, zelfs indien zij nog niet in het bezit zijn van de rechten waarvan zij eventueel vervallen werden verklaard bij toepassing van artikel 31 van het S.W.B.

In een antwoord op een Parlementaire vraag heeft de heer Lilar, Minister van Justitie, i.d. 13 februari 1955 verklaard dat « geen enkele wet eist dat, om de rehabilitatie te bekomen, de verzoeker reeds in het bezit zou zijn van zijn politieke en burgerlijke rechten. Het enkel feit dat de verzoeker niet in het bezit is van deze rechten laat niet toe te besluiten dat zijn gedrag te wensen heeft overgelaten gedurende de proeftermijn. Ook is het mij niet bekend, zo zegt de Minister van Justitie, dat in strafzaken van gemeen recht de parketten en de Hoven van Beroep de ontvankelijkheid

der aanvraag tot eerherstel onderwerpen aan dit voorafgaand herstel in rechten.»

Deze laatste opvatting en die gevolgd door het Hof van Beroep te Gent, ligt dus ongetwijfeld in de lijn van onze traditionele rechtspraak en komt tevens overeen met de bedoeling zelf van de wet op het eerherstel.

2° Gevolgen van het eerherstel ten aanzien van het verlies van rechten.

Een tweede vraag, die zeker niet minder belangrijk is, is die te weten of een veroordeelde, samen met het eerherstel voor de strafrechtelijke veroordelingen, tevens ook automatisch de rechten die hij had verloren, terugkrijgt.

De wet van 1896 op het eerherstel voorziet dat het eerherstel voor de toekomst in de persoon van de veroordeelde al de gevolgen van de veroordeling en o.m. de onbekwaamheden welke er uit waren voortgevloeid doet ophouden.

Door de wet op de epuratie inzake burgertrouw dd. 14 juni 1948 werd op die regel echter een uitzondering voorzien waar zij in artikel 9 bepaalde dat, «zelfs indien de ineerherstelling voor de strafrechtelijke veroordeling werd toegestaan, de aanvraag tot herstel in rechten niet ontvankelijk zou zijn vóór het verstrijken van 10 jaar sedert de ontzetting of het verval». Wie derhalve, na uitboeting van zijn straf en na het verstrijken van de proeftermijn, eerherstel bekomt voor de strafrechtelijke veroordeling, krijgt dus niet de rechten welke hij had verloren wegens zijn gedragingen tijdens de oorlog, maar moet daartoe een afzonderlijk verzoek richten tot de Procureur des Konings.

De wet d.d. 29 februari 1952 wijzigde echter dat artikel 9 en schrapte o.m. de zinsnede: «zelfs indien de ineerherstelling voor de strafrechtelijke veroordeling ...etc.». Men mag zich dus terecht afvragen of het niet de bedoeling is geweest van de wetgever van 1952 de uitzondering, aan de bestaande regeling van 1896 gebracht door de epuratiwet van 1948, opnieuw ongedaan te maken, om naar de normale toepassing van de Rehabilitatie-wetgeving terug te keren, waardoor dus het eerherstel, benevens de straffen, ook het verlies van rechten teniet zou doen.

De argumentatie van het arrest van het Hof van Cassatie d.d. 26 mei 1954 lijkt in dit verband weinig afdoende en getuigt alleen van een strikte en woordelijke toepassing van een tekst.

Het is inderdaad zo dat in bedoeld artikel 9 alleen sprake is van de mogelijkheid om volgens de aangeduide termen opheffing of beperking te vragen van het verval. «Ce texte ne fait pas davantage mention de réhabilitation», zegt het arrest, maar het onderzoekt niet wat de bedoeling van de wetgever is geweest met het doen wegvallen van die alinea.

De hiervoren vermelde verklaring van de Minister van Justitie, laat echter ook daaromtrent geen twijfel meer bestaan, waar hij terzake preciseerde: «Ingevolge artikel 7 van de Wet van 25 april 1896 doet de rehabilitatie in principe voor de toekomst alle gevolgen van de veroordeling ophouden in de persoon van de veroordeelde. Zij doet nl. alle onbekwaamheden ophouden die uit de veroordeling voortvloeien. Hieruit volgt dat, ingeval van eerherstel, het verval van burgerlijke en politieke rechten ophoudt».

Deze opvatting, de enig logische, strekt er voorzeker toe, terzake van rehabilitatie, de toestanden in traditionele geest te normaliseren en van alle anomalieën te zuiveren.

Intussen lijkt ook de rechtspraak thans bepaald deze opvatting te aanvaarden. Een arrest van het Hof

van Cassatie d.d. 4 juli 1955, (inzake De Clercq A., ongepubliceerd) neemt inderdaad aan dat de rehabilitatie, ook de vervallenverklaring van rechten, op grond van artikel 123 sexies doet ophouden, en steunt hierbij precies op de wijziging van artikel 9 van de Besluitwet d.d. 19 september 1945 en van de Wet d.d. 14 juni 1948.

De speciale procedure tot opheffing of beperking van dezelfde rechten, voorzien in artikel 2 van de Wet van 29 februari 1952, verliest hierdoor geenszins haar bestaansreden, zo zegt het arrest, daar de door deze tekst bepaalde voorwaarden tot opheffing of beperking van het verval verschillen van die voorzien bij de Wet d.d. 25 april 1896.

Strafrechtelijk veroordeelden komen aldus in een gunstiger toestand te staan dan diegenen die niet werden veroordeeld, maar die vervallen werden verklaard van de rechten, voorzien bij artikel 123 sexies S.W.B., bij toepassing van de wetgeving op de Burgerlijke Epuratie. Deze personen kunnen inderdaad niet worden gerehabiliteerd, om de eenvoudige reden dat zij geen strafrechtelijke veroordeling hebben opgelopen.

Een flagrant voorbeeld van dit absurde gevolg is het volgende: een rijksbeambte, die in 1945 tot één jaar gevangenisstraf werd veroordeeld, en die deze straf op 31 december 1945 volledig had ondergaan, was op 31 december 1950 in de voorwaarden om te genieten van de Wet op de Rehabilitatie. Van dat ogenblik af, werd zijn straf als uitgewist beschouwd, en kon hij ook een betrekking in Rijksdienst bekleden.

De rijksbeambte echter die niet veroordeeld werd, maar enkel ontzet uit zijn functie, en die daardoor automatisch vervallen was van zijn rechten, en die ingevolge de Epuratiwet van 1948 de opheffing van dit verval heeft gevraagd aan de Burgerlijke Rechtbank, heeft

- ofwel de opheffing horen bevelen «ab initio»,
- ofwel de opheffing horen bevelen op de datum van het vonnis,
- ofwel de opheffing horen bevelen op een datum na het vellen van het vonnis.

Ingevolge de Wet d.d. 24 december 1953 betreffende de herziening der tuchtsstraffen genomen tegen de rijksambtenaren etc. kan deze beampte *geen* herziening bekomen in de derde hypothese (opheffing van het verval na de datum van de gerechtelijke beslissing), — zijn ontzetting kan dus niet ongedaan worden gemaakt.

In de tweede hypothese kan hij geen herziening bekomen voor de periode gedurende dewelke hij van zijn rechten vervallen bleef.

Alleen de ambtenaar, die zijn rechten ab initio heeft teruggekregen door een gerechtelijke beslissing bevindt zich, maar dan slechts sedert 1955, — op de datum waarop de herzieningscommissies werden ingesteld — in dezelfde voorwaarden als zijn collega die een strafrechtelijke veroordeling heeft opgelopen, en die vier jaar vroeger de rehabilitatie heeft verkregen.

Deze anomalieën, die voortspruiten uit de vigerende wetgeving op de Burgerlijke en Administratieve Epuratie mogen echter niet verhinderen dat de logische en rechtvaardige interpretatie van de Rehabilitatiwet verder zou gevolgd worden.

Het lijkt ons echter nodig dat men zeer spoedig, door een wettelijke maatregel, ook het principe van de Wet op de Rehabilitatie van toepassing bringe inzake epuratie, opdat de niet veroordeelden, evenals diegenen die van de Wet op de Rehabilitatie kunnen genieten, na verloop van de tijdsvoorwaarden automatisch in al hun rechten zouden kunnen hersteld worden.

Mrs. W. MELIS en H. ROELANT,
Advocaten.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 4 juli 1955.

Voorzitter : M. Fettweis.
Raadsheer-Verslaggever : M. Rutsaert.
Advocaat-Generaal : M. P. Mahaux.

Strafrecht. — Eerherstel. — Burgerlijke Epuratie. —
Gevolgen van het eerherstel : opheffing van het verval van rechten voorzien bij art. 123 sexies S.W.B.

Rehabilitatie doet al de gevolgen van de veroordeling ophouden, onverminderd de door derden verkregen rechten.

Door het doen wegvallen van de beperking, voorzien in artikel 9 der Besluitwet dd. 19 september 1945, en der wet van 14 juni 1948, waarbij bepaald werd dat de aanvraag tot herstel in de rechten, waarvan de ontzetting of vervallenverklaring werd uitgesproken, niet ontvankelijk was vóór de opgegeven termijn « zelfs indien de in eerherstelling voor de strafrechtelijke veroordeling werd toegestaan, bij toepassing van de wet dd. 25 april 1896 », heeft de wetgever bij de wet dd. 29 februari 1952 dit herstel in rechten willen mogelijk maken door de rehabilitatie overeenkomstig de wet dd. 25 april 1896.

De Clercq Alfons.

Gehoord het door Raadsheer Rutsaert gedane verslag en op de conclusie van de heer Paul Mahaux, advocaat-generaal;

Gelet op het bestreden arrest de 26 april 1955 gewezen door het Hof van Beroep te Gent;

Over de drie middelen samengevoegd :

het eerste : schending van artikel 7 der wet van 25 april 1896 betreffende het ineerherstel in strafzaken, doordat het bestreden arrest het verval der rechten opgesomd in artikel 123 sexies van het Strafwetboek aanziet als een onbekwaamheid die uit een veroordeling volgt, dan wanneer dit verval een beschermingsmaatregel van burgerlijke aard — niet een straf — uitmaakt, die uit de wet zelve ontstaat, doch niet uit de veroordeling volgt;

het tweede : schending van artikel 123 sexies, alinea 1, van het Strafwetboek, zoals het gewijzigd werd bij artikel 10, paragraaf 1, van de besluitwet van 19 september 1945, doordat het bestreden arrest beslist dat het door artikel 123 sexies van het Strafwetboek voorzien verval voor herstel vatbaar is, dan wanneer dit artikel, door de wetten van 14 juni 1948 en 29 februari 1952 slechts voor de toekomst gewijzigd werd, zodat verweerder aan het verval der rechten vermeld in artikel 123 sexies van het Strafwetboek onderworpen is gebleven, om geen gebruik te hebben gemaakt van de door laatstvermelde wetten voorziene mogelijkheid tot aanvraag van opheffing op beperking van het voorheen opgelopen verval;

het derde : schending van artikel 2 der wet van

29 februari 1952, doordat het bestreden arrest beslist dat deze wetsbepaling de formele bepaling van de besluitwet van 19 september 1945 en van de wet van 14 juni 1948 heeft afgeschaft, luidens welke het verval der rechten van artikel 123 sexies niet voor ineerherstel vatbaar was, dan wanneer artikel 2 van de wet van 29 februari 1952 slechts voor doel had te beletten dat de veroordeelden, die het verval der rechten opgelopen hebben, in een meer gunstige toestand zouden verkeren dan de zonder veroordeling vervallenverklaarden en dan wanneer ineerherstel onverenigbaar is met de bepaling van de wet van 29 februari 1952, volgens welke, in geval van veroordeling, de eis tot het terugbekomen van de vervallen rechten slechts ontvankelijk is, indien 10 jaar verlopen zijn sedert de dag waarop de vervallenverklaring is ingegaan;

Overwegende dat, luidens artikel 7 van de wet van 25 april 1896, ineerherstel al de gevolgen van de veroordeling doet ophouden, onverminderd de door derden verkregen rechten;

Overwegende dat, behalve het geval waarin de vervallenverklaring het gevolg is van de inschrijving op de lijst voorzien bij artikel 4 van de besluitwet van 19 september 1945 en van de wet van 14 juni 1948, alsook behalve de andere gevallen waarin de wet er uitzonderlijk anders over beslist, de ontzetting of vervallenverklaring van zekere rechten, voorzien bij de besluitwetten van 8 mei 1944 en 19 september 1945 alsook bij de wet van 14 juni 1948, door de wet zelf aan zekere veroordelingen gehecht wordt of facultatief door de rechter uitgesproken wordt als gevolg van andere veroordelingen;

Overwegende dat artikel 9 van de besluitwet van 19 september 1945 en van de wet van 14 juni 1948 de aanvraag tot herstel in de rechten, waarvan de ontzetting of vervallenverklaring werd uitgesproken, vóór de opgegeven termijn niet ontvankelijk verklaarde, « zelfs indien de ineerherstelling voor de strafrechtelijke veroordeling werd toegestaan bij toepassing van de wet van 25 april 1896 »;

Doch overwegende dat, door laatstvermelde beperking te laten wegvallen, de wet van 29 februari 1952 het herstel in de rechten, waarvan de veroordeelden op grond van artikelen 123 sexies en 123 septies van het Strafwetboek ontzet of vervallen verklaard werden, heeft willen mogelijk maken door ineerherstel overeenkomstig de wet van 25 april 1896;

Overwegende dat de speciale procedure tot opheffing of beperking van dezelfde rechten, voorzien door artikel 2 van de wet van 29 februari 1952, hierdoor geenszins haar reden van bestaan verliest, daar de door deze wettekst bepaalde voorwaarden tot opheffing of beperking van het verval verschillen van deze voorzien door de wet van 25 april 1896 inzake ineerherstel;

Overwegende derhalve dat het herstel in de rechten vermeld in artikel 123 sexies van het Strafwetboek, ten gevolge van ineerherstel mogelijk is ten bate van al wie, vóór het van kracht worden van de wet van 29 februari 1952, nog geen opheffing bekwam;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;
Laat de kosten ten laste van de Staat.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 3 februari 1955.

Eerste Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Sohier.

Procureur-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten : Mrs Simont en Van Leynseele.

Onrechtmatige daad. — Aansprakelijkheid van de eigenaar van een gebouw (artikel 1386 B.W.). — Eigen schuld niet vereist.

De in artikel 1386 B.W. (overeenstemmend met art. 262 van het Kongolese B.W.) omschreven aansprakelijkheid wordt volgens de bewoordingen zelve van deze bepaling niet gesteld zoals de in artikel 1384, lid 1, omschreven aansprakelijkheid, ten laste van de bewaker van een zaak, die een gebrek vertoont, of ten laste van de bezitter van een gebouw, waarvan de instorting veroorzaakt werd door een verzuim in het onderhoud of een gebrek in de bouw.

Al ligt aan die aansprakelijkheid een fout ten grondslag, te weten een verzuim in het onderhoud of een gebrek in de bouw, moet bedoeld verzuim of gebrek niet noodzakelijk aan de eigenaar persoonlijk te wijten zijn; in aanmerking nemend, dat hij die de schade lijdt, in het algemeen niet weet wie de persoon is, aan wie het verzuim in het onderhoud of het gebrek in de bouw te wijten is, heeft de wetgever bedoeld hem in staat te stellen in alle gevallen de eigenaar aan te spreken, onverminderd diens recht om eventueel degene, die de fout begaan heeft, in rechte te betrekken.

Mitsdien sluiten noch de tekst, noch de geest van artikel 1386 B.W. en bijgevolg van artikel 262 Kongolees B.W. de aansprakelijkheid van de eigenaar van het gebouw uit, wanneer het bouwen daarvan, door een derde ondernomen, op het ogenblik der instorting niet volledig voltooid is.

Farinha t/ Congolux en cs.

Gelet op de bestreden arresten, de 9e december 1952, gewezen door het Hof van Beroep te Leopoldstad;

Overwegende dat de voorzieningen ingesteld in de zaken n^{rs} 1564, 1565 en 1566 van de Algemene Rol samenhangend en in de drie zaken identiek zijn;

Over het enig middel, schending van de artikelen 21, 22, 262 van het Congolese Burgerlijk Wetboek, en 20 van de wet van 18 oktober 1908 op het beheer van Belgisch Congo,

doordat het bestreden arrest verweerders machtigt door zodanig middel als naar recht het bewijs van het beweerde bouwgebrek te leveren, om de reden dat het feit eigenaar te zijn van een gebouw hetwelk een zodanig bouwgebrek heeft dat het instort, de in hoofdte van de eigenaar vermoede fout uitmaakt; dat aanlegger die, volgens het aannemingscontract, zelf alle materialen moest leveren, eigenaar was van de grond en de gebouwen, welke een geheel vormden; dat hij instaat voor het instorten en de schadelijke gevolgen daarvan, hoewel het gebouw niet volledig voltooid was en dat de begrippen van bewaking en bezit vreemd zijn aan bovengemeld artikel 262;

dan wanneer de bepaling niet kan ingeroepen worden ten opzichte van de eigenaar van een gebouw waarvan het bouwen door een derde ondernomen en niet volledig voltooid is, naardien de eigenaar, besteller van het werk, in zulk geval, noch de bewaking noch het bezit van het gebouw heeft en naardien geen verzuim in het onderhoud of gebrek in de bouw hem vóór het afschouwen der werken, welke hij niet leidt en niet onder zijn toezicht heeft, persoonlijk ten laste kunnen worden gelegd;

Overwegende dat het middel schending inroept van de artikelen 21 en 22 van het Congolees Burgerlijk Wetboek, daardoor bedoelend artikelen 21 en 22 van het boek « De goederen » van dat wetboek, maar dat aanlegger in de ontwikkeling van het middel erkent dat het bestreden arrest die artikelen niet geschonden heeft; dat het middel eveneens artikel 20 van de wet van 18 oktober 1908 vermeldt, maar niet aanduidt waarin het arrest dit artikel niet in acht zou genomen hebben;

Overwegende, voor zoveel het middel schending inroept van artikel 262 van het Congolees Burgerlijk Wetboek, daardoor bedoelend artikel 262 van het boek « Contracten of uit overeenkomst ontstane verbintenissen » van dat wetboek, dat dit artikel de herhaling is van artikel 1386 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek en als hetzelfde dient te worden uitgelegd;

Overwegende, enerzijds, dat de in evengemeld artikel 1386 omschreven aansprakelijkheid, volgens de termen zelf dier bepaling, niet gesteld wordt, zoals de in artikel 1384, lid 1, omschreven aansprakelijkheid, ten laste van de bewaker van een zaak die een gebrek vertoont of ten laste van de bezitter van een gebouw, maar ten laste van de eigenaar van het gebouw welks instorting veroorzaakt werd door een verzuim in het onderhoud of een gebrek in de bouw;

Overwegende anderzijds, dat, al ligt aan die aansprakelijkheid een fout ten grondslag, te weten een verzuim in het onderhoud of een gebrek in de bouw, bewust verzuim of gebrek niet noodzakelijk « aan de eigenaar persoonlijk » moet te wijten zijn; dat de wetgever, in beschouwing nemend dat hij die schade lijdt over het algemeen niet weet welke de persoon is aan wie het verzuim in het onderhoud of het gebrek in de bouw te wijten is, bedoeld heeft hem in staat te stellen in alle gevallen de eigenaar aan te spreken, onverminderd dezes recht om in voorkomend geval degene die de fout begaan heeft in rechte te betrekken;

Dat mitsdien noch de tekst, noch de geest van artikel 1386 van het Burgerlijk Wetboek, en bijgevolg van artikel 262 van het boek « Contracten of uit overeenkomst ontstane verbintenissen » van het Congolees Burgerlijk Wetboek, de aansprakelijkheid van de eigenaar van het gebouw uitsluitend wanneer het bouwen er van, ook al door een derde ondernomen, op het moment der instorting niet volledig voltooid is;

Dat het middel naar recht faalt;

Om die redenen,

Voegt de voorzieningen samen;

Verwerpt ze; veroordeelt aanlegger tot de kosten.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 14 maart 1955.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Gerniers en Noest.

Advocaat-Generaal : M. Matthys.

Advocaten : Mrs. Van Leynseele en Bernolet.

Beslissingen van onder de bezetting onwettelijk benoemde ambtenaren. — Termijn, binnen dewelke die beslissingen konden vernietigd worden.

Krachtens artikel 5 van het Londens wetsbesluit d.d. 5 mei 1944 worden de beslissingen van onder de bezetting onwettig benoemde ambtenaren geacht van de regelmatige ambtenaren te zijn uitgegaan. Datzelfde artikel 5 liet toe eventueel de vernietiging van de aldus geldigverklaarde bestuursdaden uit te spreken, zulks binnen de twaalf maanden na de algehele bevrijding van het grondgebied, welke bij besluit van de Regent d.d. 18 september 1945 werd vastgesteld op 15 Februari 1945. Een na het verstrijken van de bij artikel 5 bepaalde termijn uitgesproken vernietiging is derhalve zonder gevolg.

Artikel 7 der wet van 10 mei 1940, waarbij bepaald is dat beslissingen, uitgaande van regelmatige overheidsorganen, die bij delegatie gehandeld hebben, eventueel binnen de drie maanden na de beëindiging van de staat van oorlog, d.i. na 15 juni 1949, dag waarop het leger op voet van vrede is gesteld, kunnen vernietigd worden, is ten deze niet toepasselijk. Voormeld artikel 7 slaat immers uitsluitend op beslissingen, genomen door de regelmatige overheidsorganen en wel bij delegatie.

Vanderhaeghen-Van Hoecke t/ C.O.O. te Lichtervelde.

Gezien de stukken, n.m. de grosse van het bestreden vonnis;

Overwegende dat het hoger beroep tijdig en regelmatig ingesteld werd;

Overwegende dat, krachtens artikel 2 a, der wet van 10 mei 1940, de provinciegouverneurs belast werden met de tutelaire macht, die door de Koning ten opzichte van de Commissies van Openbare Onderstand uitgeoefend worden;

Overwegende dat, zich op deze machtsdelegatie beroepend, de heer Bulckaert, die onder de bezetting door de secretaris-generaal tot gouverneur van de provincie West-Vlaanderen was benoemd geweest, de beraadslagingen van de geïntimeerde d.d. 29 september en 14 oktober 1943, waarbij besloten werd tot de betwiste ruiling over te gaan, op 12 november 1943 goedgekeurd heeft;

Overwegende dat, naar aanleiding daarvan, de bewuste akte op 19 november 1943 door het ambt van notaris De Saegher te Lichtervelde verleden werd;

Overwegende dat, bij artikel 2, 1° van de besluitwet, d.d. 5 mei 1944 van het Londens Gouvernement, de benoeming van de heer Bulckaert voor nietig werd verklaard; dat evenwel, naar luid van artikel 5 van dezelfde besluit-wet, de beslissingen van de onwettelijk benoemde ambtenaren, welke bijgevolg ook voor nietig hadden moeten gehouden worden, niettemin geacht worden van de regelmatige titularissen uit te gaan;

Overwegende dat er geen onderscheid gemaakt werd naargelang die bedoelde ambtenaren binnen de perken van hun normale bevoegdheid of bij toepassing van de delegatiewet van 10 mei 1940 mochten gehandeld hebben; dat overigens het voorafgaand verslag aan de Ministerraad uitdrukkelijk betoogt dat bij voormeld

artikel 5 alle daden worden beoogd, welke door onwettelijk benoemde ambtenaren zijn gesteld geweest (Pasinomie, Législation de Londres, 2° deel, blz. 27 en 28);

Overwegende echter dat hetzelfde artikel 5 toeliet, bij voorkomend geval, de vernietiging van de aldus geldigverklaarde bestuursdaden uit te spreken, zulks binnen de twaalf maanden na de volkomen bevrijding van het grondgebied, hetwelk bij besluit van de Regent d.d. 18 september 1945, op 15 februari 1945 vastgesteld werd;

Overwegende dat hoger aangehaald besluit van de heer Bulckaert slechts bij besluit van de Regent d.d. 23 juli 1949 vernietigd werd, hetzij na het verstrijken van de door de Besluitwet van 5 mei 1944 bedongen termijn;

Overwegende dat de geïntimeerde verkeerdelijk art. 7 der wet van 10 mei 1940 inroept, waarbij bepaald werd dat de beslissingen uitgaande van regelmatige overheden, die bij delegatie gehandeld hebben, gebeurlijk binnen de drie maanden na de beëindiging van de staat van oorlog kunnen vernietigd worden, d.i. na 15 juni 1949, datum waarop het leger op vredesvoet gesteld werd (Besluit van de Regent d.d. 1 juni 1949);

Overwegende immers dat dergelijke mogelijkheid uitsluitend bestond ten aanzien van de beslissingen, welke op grond van die wet door de regelmatige titularissen van de bedoelde functies getroffen werden, welke interpretatie nogmaals duidelijk blijkt uit bovengemeld voorafgaand verslag aan de Ministerraad, waarin gezegd wordt dat artikel 7 der wet van 10 mei 1940 enkel toepasselijk is op de daden, die deze titularissen bij delegatie mochten gesteld hebben;

Overwegende dat beide wetsbepalingen dus op twee verschillende categorieën ambtenaren betrekking hebben, wat trouwens volstrekt begrijpelijk is, vermits de onwettelijke benoemingen door de secretarissen-generaal tijdens de oorlog gedaan door de wetgever van 1940 niet konden voorzien worden;

Overwegende dat, waar de heer Bulckaert niet als de regelmatige gouverneur der Provincie West-Vlaanderen kan aangezien worden, zijn meergemeld besluit, houdende goedkeuring van de beraadslagingen van de geïntimeerde, allerminst onder de toepassing viel van de wet van 10 mei 1940;

Overwegende weliswaar dat bij beslissing dd. 6 maart 1950, de Raad van State het request van de appellante strekkende tot de nietigverklaring, wegens onwettelijkheid, van het laattijdig besluit van de Regent dd. 23 juli 1949 verworpen heeft, maar dat het, spijs deze afwijzing, aan de rechterlijke macht vrijstaat, bij toepassing van artikel 107 van de Grondwet, de onwettelijkheid van de aldus geldig behouden beslissing vast te stellen en mitsdien de tenuitvoerlegging er van aan de belanghebbenden te ontzeggen (Velge : Le Conseil d'Etat, n° 120);

Overwegende dat het Hof dus in casu door de administratieve beslissing van de Raad van State geenszins gebonden is en dat het principe van de scheiding der machten niet geschonden wordt, zo het besluit van de Regent dd. 23 juli 1949 door hem voor onbestaande wordt gehouden;

Overwegende dat uit dit alles volgt dat, bij ontstentenis van rechtsgeldige vernietiging van het goedkeuringsbesluit van de heer Bulckaert, de gehekelde ruiling haar volle uitwerking dient te hebben en dat de eerste rechter derhalve ten onrechte de vordering van de geïntimeerde ingewilligd heeft;

Overwegende voorts dat, waar, volgens het beschikend gedeelte van het vonnis a quo, de overschrijving er van ten kantore van het kadaster slechts toegelaten was nadat het kracht van gewijsde mocht verkregen

hebben, er geen termen bestaan om tot de schrapping over te gaan van een beweerde overschrijving, waarvan trouwens geen bewijs bijgebracht wordt;

Overwegende anderzijds dat, krachtens artikel 3 van de hypothecaire wet (artikel 2 der wet van 10 oktober 1913), de onderhavige beslissing verplichtend en van rechtswege ten kantore van hypotheeken moet worden ingeschreven, mits naleving van de formaliteiten voorzien bij artikel 84 der zelfde wet, hetwelk daarenboven geen volledige overschrijving oplegt; dat er dus evenmin aanleiding toe bestaat dergelijke overschrijving te bevelen;

Om deze redenen,

Het Hof,
Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;
Gehoord de heer advocaat-generaal De Hoon in zijn strijdig advies;
Alle andere conclusies van de hand wijzende;
Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, en gegrond;
Dientengevolge doet het bestreden vonnis te niet en, opnieuw wijzende, ontzegt de geïntimeerde haar oorspronkelijke vordering als ongegrond;
Verwijst haar in de kosten van beide aanleggen.

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 6 april 1955.

Voorzitter : M. Vanparijs.
Raadsheren : M.M. De Groote en Soenens.
O. M. : M. Colpaert.
Advocaten : Mrs De Cordier en Moors.

Strafvordering. — Nietigheid van een in strijd met art. 156 Sv. afgelegde getuigenverklaring.

Verhoor van een zoon van verdachte als getuige, ofschoon de burgerlijke partij zich daartegen had verzet.

Nietigheid van die getuigenverklaring wegens strijd met artikel 156 Sv.

Het Hof mag noch in de verdere behandeling van de zaak, noch in zijne beslissing met die getuigenverklaring rekening houden en zij moet buiten beschouwing worden gelaten.

O.M. en Geysen b.p. t/ Cools en Geysen.

Overwegende dat de beroepen tijdig en, naar de vorm, regelmatig ingesteld werden;

Overwegende dat, ten aanzien van de feiten omschreven sub littera B en C, de strafvordering vervallen is door verjaring, meer dan één jaar verlopen zijnde sedert de laatste nuttige stuitingsakte zijnde de akte van beroep van het Openbaar Ministerie d.d. 16 april 1954;

Dat de feiten B en C evenwel nog aan het oordeel van het Hof onderworpen blijven als gebeurlijke bestanddelen van de telastlegging van onvrijwillige slagen of verwondingen ten laste van eerste beklaagde en als grondslag van de verantwoordelijkheid bij de beoordeling van de burgerlijke vordering, voor zoveel die ook gesteund is op gezegde feiten en die aan alle verjaring tot aan de eindbeslissing onttrokken blijven, de eisen te bekwaamer tijd gesteld zijnde;

Overwegende dat ter terechtzitting d.d. 31 maart 1954 voor de eerste rechter, Cools Frans, zoon van eerste verdachte als getuige onderhoord werd, niet-

tegenstaande het verzet van tweede verdachte, Geysen;
Dat deze getuigenis, opgenomen in strijd met de bepalingen van artikel 156 van het Wetboek van Strafvordering, nietig is;

Dat het Hof, in de verdere behandeling van de zaak, noch in zijn beslissing er mede rekening houden mag en dat hetzelfde buiten beschouwing dient gelaten (Zie Verbr. 29-4-35, Pas. I, 229);

Overwegende anderzijds, dat het Hof over de nodige gegevens beschikt om ten gronde te beslissen zonder deze getuigenis in aanmerking te moeten nemen;
.....

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 19 april 1955.

Voorzitter : M. De Preter.
Rechters : M.M. Tilkin en Cornette.
Advocaten : Mrs Luyten en Velleman.

Bekwaamheid van minderjarige ouders om in rechte op te treden in zaken betreffende hun kinderen.

Ten opzichte van het vervullen der rechten en plichten omtrent hun kinderen zijn minderjarige ouders niet handelingsonbekwaam. Hetzij als voogd, hetzij als uitoefenaar van het ouderlijk gezag; hetzij als bewindvoerder zijner kinderen, kan de minderjarige dienvolgens persoonlijk en zonder enige bijstand in rechte optreden.

Faes t/ Blanpain.

Gezien de stukken van het geding o.m.:

1. het in regelmatige vorm voorgebrachte vonnis, waartegen beroep, verleend door de heer Vrederechter van het eerste kanton der stad Antwerpen, in datum van 8 december 1954, tussen huidige geïntimeerde sub 1°; Blanpain Jeanne, als aanlegster tegen huidige appellant sub 1°; Faes Robert, als verweerder;

2. de geboekte en hieraangehechte akte van beroep, betekend door het ambt van deurwaarder Jozef Luyten te Antwerpen, in datum van 18 december 1954;

Overwegende dat geïntimeerde sub 2°, weduwe Blanpain, geboren Baele Maria, alhoewel behoorlijk gedagvaard, niet verschijnt, noch iemand voor haar;

Overwegende dat de ontvankelijkheid van het ingestelde beroep niet wordt betwist en hetzelfde trouwens naar vorm en tijd regelmatig blijkt;

Overwegende dat appellant voorhouden dat de oorspronkelijke vordering, ingeleid namens geïntimeerde sub primo, tegen appellant sub primo, nietig was en zij niet ontvankelijk diende verklaard, omdat beide geschilvoerende minderjarig zijn, en zij slechts in rechte konden optreden bij monde van hun respectievelijke bewindvoerders;

Overwegende evenwel dat onderhavig geschil draagt op het onderhoudsgeld dat appellant sub primo uit te keren heeft aan het door hem erkend minderjarig natuurlijk kind, dat door geïntimeerde sub primo gebaard en ook erkend werd;

Overwegende nochtans dat opzichtens het vervullen der rechten en plichten omtrent hun kinderen, minderjarige ouders hierbij ontdaan worden van de rechts-onbekwaamheid die buitendien hun deel is;

Overwegende dienvolgens dat, hetzij als voogd, hetzij als uitoefenaar van het ouderlijk gezag, hetzij als bewindvoerder van kinderen, deze minderjarige persoonlijk en zonder enige bijstand in rechte handelen kunnen;

Overwegende dat dan ook ten deze geen enkel gemis aan rechtsonbekwaamheid bestond in hoofde van beide oorspronkelijke geschilvoorders, binnen het raam van de ingestelde vordering;

Overwegende derhalve dat appellante sub secundo in huidige geding niet tussen te komen had, en geïntimeerde sub secundo hierbij niet te betrekken was;

Overwegende dat appellant sub primo door huidige beroep zijn aanbod voor de eerste rechter gedaan, in het vonnis a quo bekrachtigd, niet ongedaan kan maken, en zijn beroep dan ook elke zin mist;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak tegenover eerste geïntimeerde en bij verstek tegen tweede geïntimeerde;

Alle verdere en strijdige besluiten van de hand wijzende;

Na er over beraadslaagd te hebben;

Verleent verstek tegen geïntimeerde sub 2° en voor het voordeel;

Verklaart het beroep ingesteld door appellante sub secundo tegen beide geïntimeerden zonder voorwerp;

Verklaart het beroep ingesteld door appellant sub primo tegen geïntimeerde sub secundo eveneens zonder voorwerp;

Bijgevolg verklaart deze beroepen niet ontvankelijk;

Verklaart het beroep ingesteld door appellant sub primo tegen geïntimeerde sub primo regelmatig in de vorm, doch ongegrond;

Bevestigt dienvolgens het vonnis waartegen beroep;

Veroordeelt appellanten tot de kosten van het beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

1e Kamer. — 16 december 1954.

Voorzitter : M. De Necker.

Rechters : M.M. Moerenhout en Rommel.

Advocaten : Mrs Roose en Gillon.

Belastingen. — Kapitaalsbelastingen. — Bevoegdheid van de rechter ten aanzien van de in de artikelen 111 e.v. van het Wetboek der Successierechten bedoelde deskundig onderzoek. Betekenis van het woord « verklaring » in het slot van het tweede lid van art. 20 wet van 17 oktober 1945. — Geen verplichting tot het voorstellen van een minnelijk accoord als bedoeld in artikel 113 van het wetboek der Successierechten.

De inzake fiscaal deskundig onderzoek, betreffende de kapitaalsbelasting, opgelegde rechtspleging staat omschreven in de artikelen 112 tot 120 van het Wetboek der Successierechten.

Het tegensprekelijk karakter van dit onderzoek moet behouden blijven, de rechten der verdediging geëerbiedigd, het gegeven advies met redenen zijn omkleed en het verslag beëdigd zijn.

In belastingzaken stelt het besluit van het deskundig onderzoek onherroepelijk de waarde der goederen vast, zodat de rechtbanken niet vermogen de beoordeling der deskundigen te bespreken en deze handelen als scheidsrechters, die een beslissing treffen.

De rechter mag echter wel nagaan of geen materiële vergissingen in het verslag geslopen zijn.

De wet kent geen rechtsmiddel toe tegen de beslissing der experten, maar de nietigheid van het des-

kundig onderzoek mag gevorderd worden wegens schending van de wet, zakelijke missing en schending van wezenlijke vormen.

Het woord « verklaring » in het slot van het tweede lid van artikel 20 van de wet van 17 oktober 1945 moet in verband gebracht worden met het woord « verklaring » in het eerste lid van dit artikel, waarin gepreciseerd wordt dat het gaat over de « verklaring van de belastingschuldige ».

Blijkens de artikelen 112, 113 en 114 van het Wetboek van Successierechten wordt het minnelijk akkoord tot schatting niet gebiedend voorgeschreven, maar het voorstel van het akkoord wordt overgelaten aan het initiatief van ieder der beide partijen; de overeenkomst hieromtrent moet worden gesloten binnen de termijn van veertien dagen.

Bij gemis van akkoord kan overgegaan worden tot de gerechtelijke procedure tot schatting, dus hetzij geen minnelijk akkoord voorgesteld is door een van partijen, hetzij de onderhandelingen niet tot een akkoord hebben geleid. Hieruit spruit voort dat tot de gerechtelijke procedure niet mag worden overgegaan binnen de termijn van veertien dagen na de bij artikel 112 bedoelde kennisgeving, maar dat na het verstrijken van die termijn de ontvanger het verzoek tot de vrederechter mag richten.

Het woord « kunnen » in artikel 113 sluit elke voorafgaande verplichting een minnelijk akkoord voor te stellen, uit.

Artikel 114 van het Wetboek der Successierechten legt geen verplichte termijn op tussen de ontvangst van het verzoekschrift door de vrederechter of door de belastingplichtige en het vonnis van de vrederechter, binnen dewelke een beslissing niet zou mogen genomen worden. Aan de vrederechter wordt enkel voorgeschreven uitspraak te doen binnen de veertien dagen na het verzoek, zodat hij onmiddellijk uitspraak mag doen.

Verreyst t/ Belgische Staat (Minister van Financiën).

Overwegende dat de vordering strekt tot het zien en horen zeggen voor recht dat het gerechtelijk deskundig onderzoek, door deskundige Kamiel Meerschaeft in zake Verreyst Henri neergelegd ter Griffie van het Vrederecht van het 2e kanton Kortrijk op 25 september 1953, nietig is en van gener waarde;

Tot het horen zeggen voor recht dat diensgevolge verweerder definitief vervallen is van alle recht een nieuwe gerechtelijke expertise uit te lokken noch eiser aan te slaan uit hoofde kapitaalsbelasting op een meerdere som dan 100.169 frank, op basis van welk bedrag eiser reeds deze belasting vereffend heeft en niet gerechtigd is aan eiser de kosten van een nietige expertise aan te rekenen;

I. In feite :

Overwegende dat eiser geteisterd werd door lucht-aanval;

Dat hij op 9 oktober 1944 eigenaar was van 138 m² puingrond te Kortrijk, Zwevegemstraat 44, bekend op het kadaster onder melding sectie H n^{rs} 1210-k/2 en 1210-1/2;

Overwegende dat bij schatting, aan eiser genotificeerd op 31 augustus 1950 bij toepassing van artikel 4, par. 1, al. 5 der wet van 17 oktober 1945, houdende invoering van een belasting op het kapitaal, het Bestuur van Financiën de waarde van hierboven vermeld goed raamde op 250.000 frank;

Overwegende dat bij aangetekend schrijven van 21 oktober 1950 eiser bezwaar indiende tegen deze

schatting en als waarde voorstelde het bedrag van 100.169 frank, zijnde de waarde 1939 volgens schrijven van de Provinciale Directie voor Oorlogsschade van West-Vlaanderen in datum van 12 augustus 1947, mits toepassing van het verhogingscoëfficiënt bepaald door diezelfde Dienst voor het tijdstip 9 oktober 1944;

Overwegende dat eiser, op basis van dit tegenaanbod, verschillende stortingen deed tussen 31 mei 1951 en 8 augustus 1952, en de belasting vereffend heeft op grond van dit tegenvoorstel;

Overwegende dat het Bestuur van Financiën, Dienst der Belastingen op het Kapitaal, op 25 september 1952 aan eiser liet weten dat het zijn schatting behield, dat de schatting van het Bestuur een meerwaarde vertoonde van 149.831 frank, zodat bijrechten ten bedrage van 8.889 frank en een boete van 8.889 frank verschuldigd bleven;

Dat uitdrukkelijk vermeld werd dat deze notificatie gedaan werd in uitvoering van artikel 20 der wet van 17 oktober 1945, waarnaar verwezen werd;

Overwegende dat, bij aangetekend schrijven van 25 april 1953 de ontvanger eiser aanmaande dat hij bij ministeriële beslissing van 18 april 1953 gemachtigd werd de rechterlijke schatting aan te gaan en, bij gemis aan vereffening tegen uiterlijk 8 mei 1953 van de verschillende rechten en intresten, de procedure zou doorgedreven worden;

Overwegende dat bij verzoekschrift van 31 augustus 1953 de heer ontvanger der Belasting op het Kapitaal zich wendde tot de heer vrederechter van het 2e kanton Kortrijk, ten einde te willen overgaan tot de aanstelling van één of drie deskundigen, om de veilbare waarde op 9 oktober 1944 vast stellen van het kwestieus onroerend goed;

Dat dit verzoekschrift op zelfde dag in afschrift aan eiser werd overgemaakt voor betekening;

Overwegende dat de heer vrederechter bij bevelschrift van 1 september 1953 onderaan op het verzoekschrift van de heer Meersschaert Kamiel, deskundigeschatte, aanstelde en dit op 8 september 1953 voor betekening aan eiser werd overgemaakt;

Overwegende dat deskundige op 10 september 1953 aan eiser liet weten dat hij op vrijdag 25 september 1953, om 17 uur, zou overgaan tot de schatting waarmee hij belast was en dat eiser op 28 september 1953 een verweer-betoog aan de heer vrederechter geworden liet;

Overwegende dat deskundige op 25 september 1953 zijn verslag sloot en ter Griffie der Rechtbank van Vrede neerlegde;

Dat dit verslag besloot dat de veilbare waarde van het onroerend goed 285.000 frank bedroeg; dat het voor betekening aan eiser overgemaakt werd op 6 oktober 1953;

Overwegende dat ten gevolge van dit verslag eiser, bij aangetekend schrijven, uitgenodigd werd uiterlijk tot 15 november 1953 een bedrag van 23.843 frank te storten, zijnde: 11.089 frank bijkomende rechten, 11.089 frank boete en 1.665 frank kosten;

Dat eiser op 6 november 1953 de Belgische Staat heeft gedagvaard;

II. In rechte :

Overwegende dat, naar luid van artikel 20 der wet van 17 oktober 1945, artikelen 112 tot 120 van het K. B. van 31 maart 1936, inhoudende het Wetboek der Successierechten, toepasselijk zijn in geval van deskundig onderzoek in zake belasting op het kapitaal;

Overwegende dat eiser beweert dat het deskundig onderzoek nietig is, omdat :

1. in strijd met artikel 20 der wet van 17 oktober 1945 en artikel 112 van het Wetboek van Successierechten de vraag tot schatting niet genotificeerd werd binnen de twee jaar van de verklaring;

2. spijs de gebiedende termen van artikelen 112 tot 113 van het Wetboek van Successierechten rechtstreeks overgegaan werd tot de rechterlijke procedure in schatting niet voorafgaandelijk de procedure tot minnelijke benoeming der schatters ingesteld werd, dewelke nochtans verplichtend is;

3. de betekening van het verzoekschrift tot benoeming van een deskundige hem op 1 september 1953 werd gedaan, dit is op de dag zelf der rechterlijke benoeming door de Vrederechter, zodat hij zijn bezwaren tegen deze benoeming niet kon laten gelden, waardoor de rechten der verdediging gekrenkt werden;

Overwegende dat de opgelegde rechtspleging in zake fiscaal deskundig onderzoek betreffende de belasting op het kapitaal omschreven staat in artikelen 112 tot 120 van het Wetboek der Successierechten;

Overwegende dat het tegensprekelijk karakter van dit onderzoek moet behouden worden, de rechten der verdediging geëerbiedigd, het gegeven advies met redenen omkleed, en het verslag gedekt zijn door de eed;

Overwegende dat in fiscale zaken het besluit van het deskundig onderzoek onwederroepelijk de waarde der goederen vaststelt, zodat de Rechtbanken niet vermogen de beoordeling der experten te bespreken, zodat deze handelen als scheidsrechters, die een beslissing treffen (Rechtb. Gent, 28 december 1927; Ber. Gent, 21 mei 1929; Rec. Gén. n° 16.541 en 16.805);

Dat echter de rechter wel mag nazien of geen materiële vergissingen in het verslag geslopen zijn;

Overwegende dat de wet geen verhaal toelaat tegen de beslissing der experten, maar dat de nietigheid van het deskundig onderzoek mag gevorderd worden wegens schending van de wet, zakelijke missing en verkrachting der hoofdzakelijke of wezensvormen;

Dat eiser beweert dat deze laatste geschonden werden en daarop zijn vordering in nietigheid grondt;

A. *Betreft de eerste grief*: Laattijdig notificeren aan eiser van het verzoekschrift tot schatting :

Overwegende dat naar luid van artikel 20 der wet van 17 oktober 1945, lid 2 in fine : « de vraag moet worden aangezegd binnen de twee jaar van de verklaring »;

Dat eiser beweert dat, terwijl de verklaring gedaan werd op 21 oktober 1950, de aanzegging van het verzoekschrift maar gedaan werd bij schrijven van 31 augustus 1953, hem besteld op 1 september 1953, dan wanneer de termijn sedert 21 oktober 1952 vervallen was;

Overwegende dat het woord « verklaring » in lid 2 in fine van artikel 20 der wet van 17 oktober 1945 in verband moet gesteld worden met de bewoording « verklaring » gebruikt in lid 1 van artikel 20 voormeld, waarin gepreciseerd wordt dat het gaat over de « verklaring van belastingplichtige »;

Overwegende dat deze termen dus niet de schatting der goederen door het Beheer bedoelen, voorzien door artikel 5, lid 5 der wet van 17 oktober 1945, dewelke aan belastingplichtige moest worden aangezegd vóór 1 januari 1951, maar wel het tegenaanbod, waarvan het recht aan belastingplichtige werd ver-

leend binnen de drie maanden volgende op de aanzegging;

Overwegende dat verweerder beweert dat het tegenaanbod van aanlegger, gedagtekend van 21 oktober 1950, slechts ten kantore van de Ontvanger der belasting op het kapitaal ingediend werd op 24 oktober 1950, terwijl de aanvraag tot schatting betekend werd aan eiser op 25 september 1952;

Overwegende dat eiser, die de nietigheid vordert, de gegrondheid van zijn eis bewijzen moet;

Dat hij wel het afschrift van zijn bezwaarschrift en tegenaanbod, gedagtekend van 21 oktober 1950, voorlegt, maar generlei de datum van de bestelling bewijst;

Dat de termijn begint te lopen vanaf de datum dat het tegenaanbod ter kennis gekomen is van het Bestuur;

Overwegende dat op 25 september 1952 de ontvanger aan eiser liet weten dat het Bestuur zijn schatting behield, die een meerwaarde van 149.831 frank vertoonde; dat de bijrechten 8.889 frank bedragen en de boete 8.889 frank bedraagt; en eindelijk dat « onderhavige notificatie wordt gedaan in uitvoering van artikel 20 van de wet van 17 oktober 1945, waarnaar verwezen wordt »;

Overwegende dat verweerder in dit schrijven de vordering tot schatting vinden wil, voorzien door artikel 112 van de besluitwet van 31 maart 1936;

Overwegende dat de aanvraag, waarvan spraak in artikel 112 niet moet opgesteld worden in gewijde bewoordingen; dat opgelegd wordt, maar ook volstraet, dat zij de wettelijke vermeldingen inhoudt;

Overwegende dat dit ter zake het geval is en dit ook niet wordt betwist;

Dat uitdrukkelijk verwezen wordt naar artikel 10;

Overwegende dat eiser schijnt te verwarren tussen de aanvraag tot schatting, bedoeld in artikel 112, en het verzoekschrift tot schatting, gericht tot de Vrederechter, bedoeld in artikel 114;

Dat de aanvraag tot schatting ter kennis werd gebracht van eiser op 25 september 1952 en dus wel binnen de termijn van twee jaar, voorgeschreven door artikel 20 der wet van 17 oktober 1945, valt;

Dat deze grief als zonder grond voorkomt.

B. Betreft de tweede grief: Niet instellen van de minnelijke procedure tot schatting en rechtstreeks overgaan tot de gerechtelijke rechtspleging, spijs de gebiedende termen van artikelen 112 tot 114 van het Wetboek der Erfenisrechten:

Overwegende dat eiser beweert dat de gebiedende termen van artikel 112 tot 114 van het Wetboek der Erfenisrechten aan het Beheer oplegden in der minne de aanstelling van schatters te betrachten, vooraleer over te gaan tot de gerechtelijke procedure in schatting;

Overwegende dat artikel 113 luidt als volgt: « Binnen de vijftien dagen na de kennisgeving, voorzien onder artikel 112, *kunnen* ontvanger en partij overeenkomen dat de beraming door één of drie schatters te hunner keuze zal worden gedaan. *In dit geval* wordt de overeenkomst geconstateerd door een proces-verbaal, dat het voorwerp der schatting aangeeft en de verkozen schatters aanduidt... »;

Dat artikel 114 beschikt: « Bij gemis aan het onder artikel 113 voorzien akkoord, richt de ontvanger aan de vrederechter een verzoekschrift... »;

Overwegende dat hieruit blijkt dat het minnelijk

akkoord tot schatting geenszins verplichtend is noch gebiedend wordt opgelegd, maar het voorstel van het akkoord aan het initiatief wordt overgelaten van ieder der beide partijen en de overeenkomst hieromtrent moet afgesloten worden binnen de termijn van vijftien dagen;

Dat, bij gemis aan akkoord, kan overgegaan worden tot de gerechtelijke procedure in schatting, dus hetzij geen minnelijk akkoord voorgesteld werd door één der partijen, hetzij de onderhandelingen tot geen akkoord aanleiding gaven;

Overwegende dat hieruit spruit dat tot de gerechtelijke procedure niet mag overgegaan worden binnen de termijn van vijftien dagen na de kennisgeving voorzien door artikel 112, maar dat na het verstrijken van die termijn de ontvanger het verzoekschrift tot de vrederechter richten mag;

Dat het woord « kunnen » in artikel 113 alle voorafgaande verplichtingen, een minnelijk akkoord voor te stellen, uitschakelt;

Overwegende dat dit bezwaar dus ongegrond voorkomt.

C. Betreft de derde grief: Betekening aan eiser van het verzoekschrift tot de vrederechter in benoeming van een schatter op de dag zelf van de rechterlijke aanstelling van deze schatter, zonder tussen beide verrichtingen een voldoende termijn te laten;

Overwegende dat artikel 114 van het Wetboek der Successierechten geen verplichtende termijn oplegt tussen de ontvangst van het verzoekschrift door de heer vrederechter of door de belastingplichtige en het vonnis van de heer vrederechter binnen dewelke geen beslissing zou mogen genomen worden;

Dat alleenlijk aan de heer vrederechter wordt opgelegd uitspraak te doen binnen de vijftien dagen na de aanvraag, zodat hij dadelijk uitspraak mag doen;

Overwegende echter dat de regel van algemeen recht dat de voorrechten der verdediging moeten geëerbiedigd worden ter zake ook toepasselijk zijn en dat de verkrachting ervan aanleiding zou kunnen geven tot de nietigverklaring van het verslag;

Overwegende dat de rechten van eiser niet werden verkracht;

Dat inderdaad hij, op grond van artikel 116 van het Wetboek der Successierechten, het vermogen had binnen de acht dagen nadat het vonnis hem betekend was geworden de expert te wraken om een wettige reden;

Dat eiser van dit recht geen gebruik heeft gemaakt;

Dat hij verwittigd werd door aangetekend schrijven van dag en uur, waarop door de expert tot de schatting zou worden overgegaan;

Dat hij kon aanwezig zijn op de schatting en over 15 dagen beschikte om zijn middelen voor te bereiden ter staving van zijn stelling;

Dat expert vaststelt dat in feite hij eiser ter plaats aangetroffen heeft;

Overwegende dat het verslag met redenen is omkleed en gesloten wordt met de wettelijke eedformule!

Overwegende dat deze derde grief ook ongegrond voorkomt;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle verdere besluiten van de hand wijzende:

Verwerpt de eis als ongegrond;

Verwijst eiser in de kosten van het geding.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE OUDENAARDE

28 april 1955.

Voorzitter : M. Soetens.

Rechters : M.M. Van de Velde en De Munter.

O. M. : M. De Wynter.

Advocaten : Mrs Puissant en Claeys.

Schade. — Arbeidsonbekwaamheid ingevolge ongeval.
— Voor de bepaling van het bedrag der schadevergoeding wegens arbeidsonbekwaamheid moeten de op het bruto slaande belastingen noch de bijdragen voor de R.M.Z. in mindering worden gebracht.

Onjuist is de stelling, dat ter bepaling van het bedrag der aan het slachtoffer toekomende schadevergoeding wegens arbeidsonbekwaamheid de op zijn bruto-loon slaande belastingen alsmede de bijdragen voor de R.M.Z. in mindering zouden moeten worden gebracht. Niet staat immers vast dat het slachtoffer hic et nunc reeds definitief op al de voordelen van de sociale zekerheid aanspraak kan maken.

Bovendien is de toegekende schadevergoeding wegens arbeidsonbekwaamheid vatbaar voor het heffen van inkomstenbelasting.

Geenens b.p. t/ Devos.

Overwegende dat dientengevolge voor de beschouwde periode toekomt aan de burgerlijke partij Geenens Florent, wegens schadevergoeding, in verband met de werkonbekwaamheid van zijn minderjarige dochter 26.083 + 2.069 fr. = 28.152 frank;

Overwegende dat de beklaagde bij zijn besluiten dd. 25-11-1955 ten onrechte laat opmerken dat dit bedrag berekend is op het brutoloon van het slachtoffer en derhalve de belastingen op dit brutoloon slaande, alsmede de bijdragen voor de R.M.Z. in mindering zouden dienen te worden gebracht;

Overwegende immers dat het hieromtrent niet vast staat dat het slachtoffer hic et nunc reeds definitief op al de voordelen van de sociale zekerheid aanspraak kan maken;

dat bovendien de toegekende schadevergoeding wegens werkonbekwaamheid zelf vatbaar is voor het invorderen van belastingen op de inkomsten;

Overwegende dat de burgerlijke partij Geenens Florent de hierna bepaalde en degelijk gestaafde schadeposten heeft ondergaan wegens pharmaceutische en geneeskundige uitgaven, waarover niet werd gekend bij voorgaand vonnis, dd. 1 november 1954;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN
(Zetelend als rechtbank van koophandel)

16 juni 1955.

Voorzitter : M. Driessen.

Rechters : M.M. Winants en Alsteens.

Advocaten : Mrs G. Van Hecke (Brussel) en Deckers.

Merkenrecht. — Eigennaam als woordmerk. — Einde van het recht op het merk.

Zo krachtens artikel 1, lid 2, van de wet van 1 april 1879 een eigennaam slechts een geldig merk kan zijn, indien hij in een bijzonder onderscheidende vorm wordt voorgesteld, geldt dit voor de eigennaam van de merkhouders, doch niet voor de naam van een

beroemd persoon (i.c. Kneipp), mits deze of zijn erfgenamen daarmee accoord gaan.

In het onderhavig geval geen afstand door de rechthebbende van zijn recht op het woordmerk (zie nader het vonnis).

Het recht op het merk houdt niet op met de stopzetting van de handel, maar eerst met het verdwijnen van de handelsinrichting, aan wie het merk toebehoort.

G.m.b.H. Franck und Kathreiner t/Claesen.

Overwegende dat verweerder brood verkoopt onder verpakking met opschrift « Véritable pain Kneipp de Tongres » en eiseres deswege, aanvoerende dat zij eigenares is van het woordmerk « Kneipp », benevens verbod aan verweerder nog gebruik te maken van dat opschrift, een schadevergoeding van 10.000 fr. vordert;

Overwegende dat verweerder de ontvankelijkheid van de eis betwist onder bewering dat aanlegster de eigenares van dat merk niet zou zijn, omdat het op naam ener andere vennootschap gedeponéerd zou zijn;

Overwegende dat indien de deponering ter griffie der rechtbank van Koophandel te Brussel geschied is onder n° 12877, de 25-5-1908, ten voordele der Kathreiner Malzkaffee Fabriek G.m.b.H. te Munich, en hernieuwd werd onder n° 42720, op 25-2-1933, ten voordele van Kathreiner G.m.b.H. te Berlijn, de huidige eiseres evenwel, naar blijkt uit het extrakt afgeleverd door het Deutschen Patentamt, wel dezelfde rechtspersoon is als de beide voornoemde, welke van naam veranderden; dat de eis dus ontvankelijk is;

Overwegende dat, ingevolge artikel 1, K.B. n° 65 van 17.11.1939, de besproken inschrijving, spijs gebrek aan hernieuwing, geldig blijft;

Overwegende dat verweerder de geldigheid van het merk « Kneipp » betwist, omdat, ingevolge artikel 1, al. 2, der wet van 1 april 1879, een eigennaam slechts een geldig merk kan zijn, indien hij op een bijzonder onderscheiden vorm (sous forme distinctive) wordt voorgesteld;

Overwegende dat indien zulks waar is voor de eigennaam van de merkhouders, die bijzondere voorstelling niet vereist wordt voor de naam van een beroemd persoon, mits dezès akkoord of dit zijner erfgenamen; dat verweerder niet betwist dat deze voorwaarden in casu vervuld zijn (Rép. Prat. Dr. B., Deel X, V° Propriété Industrielle, n° 58);

Overwegende dat verweerder eveneens vergeefs wijst op het bestaan van meerdere gedeponeerde merken waarin — « Kneipp » voorkomt; dat immers de meeste dezer geen naammerken, maar wel beeldmerken zijn en alle, volgens eiseres beweert zonder door verweerder te worden tegengesproken, ofwel vervallen zijn, of op haar verzoek doorgehaald, of het voorwerp waren ener verzaking, ofwel ter zake niet dienend zijn als laattijdig of voor andere produkten ingeschreven, ofwel aan eiseres zelf toebehoren;

Overwegende dat verweerdens bewering betreffend de samenstelling van zijn onder de litigieuze verpakking verkochte brood ter zake zonder belang is, vermits de betwisting aan de koopwaar op zich vreemd is en alleen het onrechtmatig gebruik van het gedeponéerd merk aangaat;

Overwegende dat vanwege eiseres ook geen stilzwijgende verzaking aan haar merk is bewezen; dat daartoe talrijke, wel bepaalde en overeenstemmende omstandigheden ontbreken (H. Velge, Droit Industriel, III, n° 1000) dat, in casu, eiseres ter oorzaak van de oorlog en zijn nasleep, onwetend kan zijn gebleven en waarschijnlijk gebleven is, — zoals zij beweert — nopens de vermelding der benaming Kneipp in het

Belgisch Staatsblad en de door verweerder genoemde vakbladen, en dat het door hem beweerd gebruik van dezelfde benaming in de volksmond van een bepaald kanton om koffie aan te duiden ook niet van aard is het gedeponeerde merk aan te tasten, evenmin als het meer algemeen gebruik van het handelsmerk ener wereldberoemde bron door mineraal water in het algemeen het recht op dit merk beïnvloedt;

Overwegende ten slotte dat het zonder belang is te weten of de eiseres, persoonlijk of door haar vertegenwoordiger in België, nog handel drijft in brood; dat immers het recht op het merk niet ophoudt met het drijven van de handel, maar wel met het verdwijnen der handelsinstelling zelve aan dewelke het merk toebehoort (Rép. Prat. dr. b., Deel X, V^o Propriété Industrielle n° 360-361);

Overwegende dat verweerder door, spijs de aanspraken van eiseres, voort te gaan met te handelen zoals zij deed aan deze ongetwijfeld schade heeft veroorzaakt, welke hij dient te herstellen; dat deze schade evenwel voldoende zal vergoed zijn door het hem hierna opgelegd verbod en door de publicatie in extrakt van tegenwoordig vonnis in twee dagbladen, naar keuze van eiseres, zonder dat evenwel de kosten dezer publicaties meer dan 2.000 fr. in het geheel zullen mogen bedragen;

Gezien artikel 2, 30 tot 37 en 55 tot 59 der Wet van 15 juni 1935 gewijzigd door de Wet van 20 juli 1939;

Om deze redenen,

De Rechtbank, zetelend in handelszaken, statuerende op tegenspraak;

Verklaart de eis ontvankelijk en gegrond;

Verbiedt verweerder in het vervolg nog gebruik te maken van het woord Kneipp op de verpakking zijner produkten of voor andere handelsdoeleinden;

Machtigt eiseres tegenwoordig vonnis in extrakt te publiceren in twee dagbladen harer keuze, zonder dat evenwel de kosten dezer publicaties in het geheel de 2.000 fr. mogen overschrijden;

Veroordeelt verweerder tot de kosten van het geding;

Verklaart tegenwoordig vonnis uitvoerbaar bij voorraad behalve voor de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

26 februari 1955.

Voorzitter : M. Van Lerberghe.

Referendaris : M. Vandekerckhove.

Advocaten : Mrs Moreels en Roelands.

Verbintenis om iets te doen, voor onbepaalde tijd aangegaan. — Geldigheid. — Opzegbaarheid. — Inachtneming van een redelijke opzeggingstermijn vereist.

Overeenkomst tussen bierhandelaar en brouwer, waarbij eerstgenoemde zich voor onbepaalde tijd verbindt uitsluitend bieren en limonades van laatstgenoemde te verkopen.

De verbintenis van de bierhandelaar is geldig en wettelijk, daar zij beperkt is in haar voorwerp; een verbintenis om iets te doen valt onder de algemene rubriek « overeenkomsten omtrent arbeid en diensten, afdeling ondernemingscontracten, sectie overeenkomsten tot het verrichten van enkele diensten ».

De onbepaaldheid van de duur bij prestatie van diensten brengt mede dat de overeenkomst uiteraard opzegbaar is, ten einde de dwingende bepaling van art. 1780 B.W. te ontwijken.

In een handelsovereenkomst met wederkerige be-

langen of ten minste met belangen van de principaal moet een zekere termijn, ter waardering van de rechter, door de opzeggende partij in acht genomen worden, daar het met de goede trouw en de gebruiken in strijd zijn zou, moest de opzegger naar willekeur een einde aan zijn verplichtingen kunnen maken.

Martens t/ Vercruysse

Gezien de daging van 10 Juni 1954, waarbij eiser jegens verweerder de betaling vordert van 20.532 fr. met de rechtelijke rente en de kosten van het geding, als schadevergoeding na de ontbinding van een tussen partijen gesloten overeenkomst;

Overwegende dat partijen op 22 April 1953 volgende overeenkomst sloten : Robert Vercruysse in zijn hoedanigheid van bierhandelaar verklaart uitsluitend de bieren en limonaden te verkopen der brouwerij Martens te Zulte. De brouwerij Martens van haar kant laat haar huidige cliënteel, die zij bezit te Oeselgem, Gottem en Grammene, daarvoor over aan Vercruysse;

Overwegende dat deze overeenkomst uitgevoerd werd maar dat eiser op 12 November 1953 aan verweerder liet weten dat hij, zoals overeengekomen, voortaan zelf de ronde van zijn cliënteel van Oeselgem, Gottem en Grammene zou doen, in de hoop verder op de geëerde orders van verweerder te mogen rekenen, brief waartegen verweerder niet protesteerde en die inderdaad aanleiding gaf tot het feit dat eiser voortaan zelf opnieuw deze cliënteel bediende;

dat verweerder op 18 mei 1954, weze 6 maanden na voorgaande brief, aangetekend aan eiser liet weten dat hij op grond van eisers brief dd. 12 november 1953 de overeenkomst als verbroken aanzag en zich niet verder gebonden achtte door de verbintenis tot exclusieve drankenafname;

dat eiser zich op 22 mei 1954 daarmede niet akkoord verklaarde en zijn recht tot schadevergoeding voorbehield;

Overwegende dat de verbintenis van verweerder als bierhandelaar tot exclusieve drankenafname *onbeperkt is in de tijd*; dat zekere rechtspraak dergelijke exclusieve verplichting gedurende onbeperkte tijd aanzag als nietig (De Page, T. VI, nr 498, noot 4);

dat andere rechtspraak de verbintenis als geldig beschouwde, mits zij op een wederverbintenis in hoofde van de brouwer steunde (eodem loco);

Overwegende dat de onderhavige verbintenis van verweerder stellig geldig en wettelijk is, daar zij beperkt is in haar voorwerp, een verbintenis is om iets te doen (cfr. motieven Hrb. Brussel 23 April 1942, J. C. B. 1946, 84) valt onder de algemene rubriek Overeenkomsten nopens arbeid en diensten, afdeling ondernemingscontracten, sectie overeenkomsten tot het verrichten van enkele diensten;

Dat de onbepaaldheid van de duur bij prestatie van diensten medebrengt dat de overeenkomst uiteraard opzegbaar is, ten einde de dwingende bepaling van art. 1780 B.W. te ontwijken (art. 1780 B.W.; De Page T. II, nr 759 en 763; Ripert-Boulanger, Traité de M. Planiol, T. II, éd. 1947, nr 473, 2e lid en 2.979);

dat echter in dergelijke handelsovereenkomst met wederkerige belangen of minstens met belangen van de principaal, een zekere termijn, ter vrije waardering van de Rechter, door de opzeggende partij moet geëerbiedigd worden, daar het tegen de goede trouw en tegen de gebruiken strijdig ware moest de opzegger naar willekeur een einde aan zijn verplichtingen kunnen stellen;

Overwegende dat verweerder in de overeenkomst niet de principaal is en hij dus geen toepassing van art. 1794 B.W. kan maken;

Overwegende dat verweerder op 18 mei 1954 eenzijdig en zonder vooropzegging de overeenkomst verbrak;

Overwegende dat eiser in november 1953, blijkbaar met de instemming van verweerder, die niet reklameerde, op bepaalde gronden, van deze laatste wederom zijn afgestane klandizie zelf in handen nam, zonder toen over enige schade te spreken of enig voorbehoud dienaangaande tegenover verweerder te maken;

dat verweerder voortging met de uitvoering van de gesloten overeenkomst, dit conform aan hetgeen eiser op het einde van zijn brief van 12 november 1953 vroeg en zoals de stukken uit verweerders bundel, gaande tot en met maart 1954, attesteren;

Overwegende dat deze verdere uitvoering niet anders kan uitgelegd worden dan als een instemming van verweerder met de terugname van de klandizie en als een verdere aanvaarding van het overige der overeenkomst, zodat verweerder niet gerechtigd was zes maanden na de brief van 12 november 1953 op die gronden de overeenkomst te verbreken;

Overwegende dat hij wel, zoals hoger gezegd, gerechtigd was de overeenkomst mits een behoorlijke opzeggingstermijn op te zeggen;

dat de Rechtbank, gezien de korte duur van de overeenkomst, de mindere belangrijkheid ervan, het feit dat eiser intussen in de klandizie te Dentergem met zijn bieren doorgedrongen was en dus naderhand gemakkelijk met verweerder, die naar een andere brouwerij overging, kan concurreren, deze termijn raamt op drie maanden;

Overwegende dat de Rechtbank de ontbinding der overeenkomst niet moet uitspreken, daar verweerder ze verbrak, maar dat verweerder schadevergoeding aan eiser moet betalen, voortvloeiend uit de niet verdere naleving na maart 1954 van de verbintenis tot exclusieve drankenafname bij eiser (hetgeen de stukken uit verweerders bundel getuigen) zodat eiser recht heeft op een vergoeding voor de periode gaande van maart tot 18 augustus, weze minstens 5½ maanden;

Overwegende dat eiser geen recht heeft op schadevergoeding veroorzaakt door verweerders zogenoemde mindere activiteit tot november 1953, omdat dit feit niet bewezen is, eiser op 12 november 1953 niets daarover zegde en hij nooit enig voorbehoud dienaangaande heeft gemaakt;

dat eiser evenmin schadevergoeding kan vorderen voor de periode vanaf 12 november 1953 gedurende dewelke hij zelf opnieuw zijn klandizie overnam en bediende;

Overwegende dat de schade, door eiser voor de voormelde 5½ maanden geleden, aan de hand van de gegevens die in de beide bundels worden verstrekt, door de Rechtbank «ex aequo et bono» geraamd wordt op 5.500 fr. de mathematische preciese schade niet kunnende bepaald worden, zelfs niet na onderzoeksmaatregelen;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend,
Veroordeelt verweerder om aan eiser te betalen de som van 5.500 fr. met de rechtelijke rente;

Verwijst verweerder tot de kosten van het geding.
Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-
tegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

COMMISSIE VAN BEROEP VOOR OORLOGSSCHADE TE GENT

28 juli 1955.

Voorzitter : M. H. Goossens.
Advocaat : Mr W. Van Hille.

Oorlogsschade. — Epuratie. — Retroactief en declaratoir karakter van vonnis van rechtsherstel.

Vonnis waarbij de plaatsing van de naam van de betrokkene op de epuratielijst nietig is verklaard en is uitgemaakt dat « zij niet als bestaande dient te worden beschouwd ». Deze bewoordingen laten geen andere uitleg toe dan de duidelijke betekenis van deze woorden.

Het rechtsherstel « ab initio » laat toe aan de in zijn rechten herstelde toe te kennen o.a. het genot van de rechten, die hem toekomen krachtens de wetgeving op de oorlogsschade. Elke nietigheid, die door een rechtbank wordt vastgesteld, heeft een retroactief en declaratoir karakter. Wanneer de nietigheid wordt vastgesteld, brengt deze vaststelling noodzakelijk mede dat de handeling, die nietig of niet bestaande is verklaard, nooit enig rechtsgevolg kan hebben.

C.

Aangezien G., in beroep komt tegen de beslissing van de Provinciale Directie waarbij hem hoofdens schade aan stofferend huisraad, bedrijfsuitrusting en stocks elke vergoeding wordt geweigerd bij toepassing van artikel 5 van de wet van 1 oktober 1947, daar hij ingeschreven is geweest op de door de krigsauditeur opgemaakte lijst;

Overwegende dat apellant aanvoert dat hij thans in het genot is van zijn burgerlijke en politieke rechten en luidens een vonnis der Rechtbank van eerste aanleg te Gent dd. 1 januari 1954, de inschrijving van zijn naam op de epuratielijst nietig werd verklaard en als niet bestaande dient beschouwd;

Overwegende dat deze beschikking van het vonnis der Rechtbank van eerste aanleg van Gent door de Provinciale Directie niet werd aangezien als een rechtsherstel ab initio, zonder dat de motieven worden aangegeven waarop zulke zienswijze is gesteund;

Overwegende dat de Provinciale Directie vermoedelijk tot deze conclusie is gekomen omdat de woorden « ab initio » niet door het vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg te Gent worden aangewend of uitgesproken;

Overwegende dat aldus door de Provinciale Directie een kwestie wordt opgeworpen van interpretatie van een vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg,

Dat alleen de Rechterlijke Macht bevoegd is om haar beslissingen te interpreteren;

Overwegende echter dat ter zake geen aanleiding bestaat tot zulke interpretatie,

Dat de termen « nietig zijn » en « als niet bestaande te aanschouwen », geen andere uitleg toelaten dan degenen die in deze termen zelf aanwezig is,

Dat de enige vraag die zich aldus aan de Commissie opdringt de gevolgen betreft die deze beschikking ten overstaan van het genot en de uitoefening der burgerlijke en politieke rechten mede brengen en meer bepaaldelijk ten overstaan van artikel 5, 3° der wet van 1 oktober 1947;

Overwegende dat algemeen wordt aangenomen dat het rechtsherstel « ab initio » toelaat aan de in rechtsherstelde het voordeel toe te kennen onder andere van

het genot der rechten voorzien bij de wetgeving op de oorlogsschade,

Overwegende dat volgens alle rechtsprincipes alle nietigheid die wordt vastgesteld door een rechtbank een retroactief en een declaratief karakter heeft,

Dat wanneer de nietigheid wordt vastgesteld, deze vaststelling noodzakelijkerwijze medebrengt dat de handeling die nietig was of niet bestaande, nooit enig juridisch gevolg kan hebben,

Overwegende dat deze nietigverklaring en het niet bestaan der inschrijving wordt vastgesteld door een vonnis dat kracht van gewijsde heeft verkregen en dat ten overstaan der Commissie van Beroep dus gezag van gewijsde heeft;

Dat het niet aan de Commissie behoort dit gezag van gewijsde teniet te doen of te verminderen, door een andere interpretatie te geven aan de uitdrukkelijke termen van het vonnis;

Overwegende dat ook, wanneer naderhand, mocht blijken dat door een rechtsmacht een verkeerde interpretatie is gegeven aan een wettekst, de beschikkingen van haar beslissing, eens dat zij definitief zijn geworden en niet meer door enig verhaal kunnen worden te niet gedaan, zich aan alle andere organen hetzij rechterlijke, hetzij administratieve, opdringen krachtens het principe van het gezag van het gewijsde;

Overwegende dat ter zake dus moet worden aangenomen dat de Commissie van Beroep zich hoeft neer te leggen bij de beslissing der Rechtbank, waaruit blijkt dat de inschrijving als «niet bestaande» moet worden aangezien en deze inschrijving dus niet het gevolg kan hebben appellant te beroven van het genot der rechten voorzien door de wetgeving op de oorlogsschade;

Overwegende dat volgens de gegevens van de bundel G. aangifte deed van een schade van :

Overwegende dat deze schade werd aangebracht bij de bevrijding, hetzij 6 september 1944, wanneer de inboedel van G. door de menigte werd verwoest en geplunderd, wat door de leer en de jurisprudentie als oorlogsfeit wordt aangezien;

Overwegende dat naar het onderzoek door de Technische Diensten ingesteld, de schade mag geraamd worden op volgende bedragen : (het overige zonder belang).

VREDEGERECHT TE BORGERHOUT

16 september 1955.

Rechter : M. Van der Mensbrugghe.
Advocaten : Mrs. Van de Vijver en Celis.

Rijksmaatschappelijke zekerheid. — Het onderwijzend personeel van een van staatswege gesubsidieerde bijzondere school is onderworpen aan de wettelijke bepalingen op de maatschappelijke zekerheid.

De vereniging zonder winstoogmerk, die o.m. ten doel heeft het verstrekken van onderwijs en die schoollokalen ter beschikking stelt van een inrichtend schoolcomité zonder rechtspersoonlijkheid, dient te worden beschouwd als opdrachtgeefster van dat schoolcomité en derhalve als verantwoordelijk voor zijn verbintenissen.

Het wetsbesluit van 28 december 1945, hetwelk betrekking heeft op de maatschappelijke zekerheid, stelt in zijn artikel 2 het principe vast, dat dit wetsbesluit toepasselijk is op de werkgevers en werknemers, die door een dienstcontract gebonden zijn.

Het onderwijzend personeel van het erkend technisch onderwijs, dat van staatswege gesubsidieerd wordt, staat zelf niet in rechtstreeks rechtsverband met de subsidiërende staat. Het wordt door de particuliere inrichters, die de subsidie bekomen, benoemd en bezoldigd en blijft aan hen ondergeschikt. Deze ondergeschiktheid is de noodzakelijke maar ook voldoende voorwaarde, opdat het contract tussen de particuliere inrichters van bijzondere gesubsidieerde scholen een dienstcontract oplevert.

R.M.Z. t/ V.z.w.d. Vakschool voor Juffrouwen en cs.

Overwegende dat de gedingen ingeleid door dagvaarding van 16 december 1953 betekend aan de Vakschool voor Juffrouwen en door dagvaarding van 28 juli 1954 betekend aan de drie verweersters en door dagvaarding van 14 April 1954 betekend aan de V.Z.W.D. Parochiale Werken te Borgerhout en Berchem en aan Mej. Salens J., dienen samengevoegd;

Overwegende dat de Vakschool voor Juffrouwen buiten zake dient gesteld daar zij geen rechterlijk bestaan heeft; dat Mej. Salens eveneens buiten zake dient gesteld daar zij enkel als aangestelde van het Comité de aangiften ondertekend heeft en als werkgeefster niet kan weerhouden worden;

Overwegende dat de V.Z.W.D. Parochiale Werken te Borgerhout en Berchem opwerpt dat zij enkel en alleen eigenares is der lokalen van de Vakschool, en deze ter beschikking stelt van het inrichtend Comité der Vakschool die voor de grondbelasting, taxen en onderhoud der lokalen instaat; dat volgens deze verweester het inrichtend Comité alleen kan instaan voor de verplichtingen door de Vakschool onderschreven en zij hiervoor niet verantwoordelijk is;

Overwegende dat het inrichtend Comité de taak vervult die haar werd opgedragen door de V.Z.W.D. Parochiale Werken te Borgerhout en Berchem; dat deze laatste als opdrachtgeefster dient beschouwd en dan ook de verantwoordelijkheid draagt der verplichtingen door het inrichtend Comité genomen hoofdens deze opdracht (Vrederecht Arendonk, 30 oktober 1954, R.W. blz. 1029; Vrederecht Elsen, 8 oktober 1954, R.M.Z. t/Soeurs de St-Vincent);

Overwegende ten gronde dat verweester opwerpt dat het onderwijzend personeel van het Erkend Technisch Onderwijs niet onderworpen is aan de wetgeving inzake Maatschappelijke Zekerheid;

Overwegende dat de Besluitwet van 28 december 1946 betrek hebbende op de Maatschappelijke Zekerheid in haar art. 2 het principe vaststelt dat de besluitwet toepasselijk is op al de werknemers en werkgevers die gebonden zijn door een dienstcontract; dat het artikel verder sommige uitzonderingen bepaalt dewelke in casu hun toepassing niet vinden;

Overwegende dat beslecht moet worden of het onderwijzend personeel van verweester gebonden is door een bediendencontract of niet;

Overwegende dat verweester verklaart dat het onderwijzend personeel van het E.T.O. (Erkend Technisch Onderwijs) niet gebonden is door een contract van dienstverhuring bij afwezigheid van de band van ondergeschiktheid, zijnde het essentieel kenmerk van een bediendencontract;

Overwegende dat dit twistpunt het voorwerp is van tal van tegenstrijdige vonnissen; dat nochtans dient opgemerkt dat de jongste rechtspraak meestal de band van ondergeschiktheid aanneemt (Rechtbank Charleroi, 3 juli 1951, J.T., bl. 552; Rechtbank Koophandel Brussel, dd. 30 mei 1952, Jur. Comm. Bruxelles, bl. 282);

Overwegende dat de Rechtsleer deze betwisting meestal oplost in de zin van de ondergeschiktheid ;

— Commentaar over het vonnis Arbeidsgerecht Antwerpen dd. 14 november 1934 en Arrest Brussel dd. 10 oktober 1934, door Olivier Mestdagh, Vrederechter en Bijzitter W.R.R. Brussel J.L.O., 1935 bl. 1 ;

— Studie van prof. M. Gevers betreffende het vonnis van Charleroi in de Revue Critique de Jurisprudence Belge, 3^e Trim. 1952 ;

— De Page, Droit Civil, n° 846, T. VI. ;

— Kluyskens, de Contracten, n° 311 ;

Overwegende dat de wetgever in de besluiten en wetten in verband met de sociale wetgeving betreffende het onderwijzend personeel geen vaste stand genomen heeft ; dat hij deze voor het pensioen en voor de wet op de arbeidsongevallen gelijk stelt met een bediende ; dat door de Wet van 20 juni 1954 het onderwijzend personeel alsmede het administratief personeel (waarvoor een weddesubsidie wordt genomen) van Vrije Technische Scholen buiten het toepassingsgebied van het Wetsbesluit van 28 december 1944 gesteld werd, zodat de rijksmaatschappelijke zekerheid vanaf deze wet voor dit onderwijzend personeel niet meer verschuldigd is ;

Overwegende dat naar onze mening de ondergeschiktheid het uitsluitelijk criterium is hetwelk moet overwogen worden om te bepalen of er een dienstcontract is of niet ;

Overwegende dat niet betwist is dat het onderwijzend personeel van verweerster door haar benoemd en bezoldigd is ; dat het op de uurrooster aangeduide uren les moet geven ; dat het minstens 5 minuten voor de lesuren aanwezig moet zijn en toezicht nemen over de leerlingen ; dat deze punten de ondergeschiktheid van het personeel bewijzen tegenover verweerster ;

Overwegende dat vruchteloos opgeworpen wordt dat de onderwijzer in zijn school vrij zijn edele taak vervult zonder tussenkomst van wie ook, maar naar zijn geweten en plichtsbefef ; dat dit niet uitsluit dat hij in dienst is van verweerster, en evenmin voor gevolg kan hebben dat het hier een contract sui generis zou betreffen ; dat de voorwaarden van het dienstcontract vervuld zijn en men niet inziet om welke redenen het een contract sui generis zou gelden ;

Overwegende dat de Staat het T.O. subsidieert ; dat de partikulieren die een beroepsschool inrichten (Inrichtend Comité) zich aan zekere voorwaarden moeten onderwerpen om de subsidiëring door de wet voorzien te bekomen ; dat dit niet voor gevolg heeft dat het contractueel verband tussen verweerster en onderwijzer weggecijferd wordt en vervangen door een rechtstreeks rechtsverband met de subsidiërende Staat ;

Dat de Staat zijn subsidies aan de onderwijzer niet verleent maar aan de instelling die zich aan de vereiste voorwaarden onderwerpt, en die deze oplegt aan haar onderwijzend personeel ;

Overwegende dat verweerster tal van bijdragen betaald heeft ; dat er betwisting bestaat nopens de betaalde voorschotten en dat een deskundig onderzoek dient bevolen ;

Om deze redenen,

tegensprekelijk beslissende, voegen de zaken ingeschreven op de alg. Rol onder n^{rs} 9940-107 en 11405 samen ;

Stellen buiten zake zonder kosten verweersters « Vakschool voor Juffrouwen » V.W.D., en Mejuffer Salens Josepha ;

Verklaren de vordering ontvankelijk tegenover de V.Z.W.D. « Parochiale Werken te Borgerhout en Berchem » ;

Zeggen voor recht dat verweerster onderworpen is aan de wetgeving inzake maatschappelijke Zekerheid ; En alvorens verder recht te doen, benoemen als deskundige(n) ;

Kosten voorbehouden ;

NOOT : In dezelfde zin Vrederecht Antwerpen, (2e kanton) 23 september 1954 R. W. 1954-55, 859. In andere zin Vrederecht te Arendonk 30 oktober 1954, R. W. 1954-1955, 1029.

VREDEGERECHT TE BERINGEN

29 april 1955.

Rechter : M. Vranken.

Advocaten : Mrs Gruyters en Degreef.

Pacht. — Overdracht. — Verpachter : Openbaar Bestuur. — Stilzwijgende toestemming. — Geldigheid ten opzichte van nieuwe eigenaar. — Bewijs. — Overlijden van de pachter. — Voortzetting van de pacht door één der erfgenamen, niet van de pachter.

De pachtoverdracht, die reeds vóór de inwerking-treding van de wet van 7 juli 1951 niet met de schriftelijke, doch met de stilzwijgende toestemming van de verpachter, openbaar bestuur, heeft plaats gehad en in het contract niet verboden noch uitdrukkelijk voorzien was, is geldig, ook ten opzichte van de nieuwe eigenaar.

Deze laatste is jegens degene, aan wie de pacht zonder geschrift overgedragen werd, tot naleving van art. 1748, tweede lid, B.W. gehouden ; hij kan niet beweren dat de overnemer het verpachte zonder recht noch titel in gebruik heeft, wanneer de overnemer sedert verscheidene jaren de gepachte weide bewerkt en in het bezit is van kwijtingen, waaruit blijkt dat hij zes jaar lang de pachtprijs aan het openbaar bestuur, vorige eigenaar, betaald heeft.

De verpachter, zelfs indien hij het recht om bij het overlijden van de pachter de pacht te verbreken voorbehouden heeft, kan van dit recht geen gebruik maken tegen de neven en nichten van de pachter, al wordt de pacht slechts door één onder hen voortgezet. Art. 1742 B.W. 4e lid bepaalt inderdaad, dat alleen de erfgenaam, die de exploitatie voortzet, tegenover de verpachter tot het nakomen van alle verbintenissen uit de pachtovereenkomst gehouden is.

Het zgn. accoord van de partijen om na verloop van een jaar aan de lopende pacht een einde te maken, kan niet worden vastgesteld, indien het door de eigenaar, die het bestaan van de pacht ontkent, slechts in zeer ondergeschikte orde gedaan wordt ; om geldig te zijn moet een dergelijk accoord overigens vastgesteld worden in de vormen, zoals bepaald bij art. 1774, laatste lid B.W.

Maex t/ Schepers.

Overwegende dat de eis strekt tot het horen zeggen voor recht dat de verweerster het stuk grond en weide gelegen te Zolder, ter plaatse « Wijveheide », Sectie C, deel van nummer 4/h, groot 2 ha 50 a 60 ca, waarvan de eiser beweert eigenaar te zijn, zonder recht noch titel bewerkt en gehouden is het, op straf van 50 frank schadevergoeding per dag vertraging, ter vrije beschikking van de eiser te stellen ;

I. (zonder belang);

II. Overwegende dat de verweerster de gegrondheid van de eis ontkend heeft; dat zij verklaard heeft het betwiste perceel in pacht te hebben van de gemeente Zonhoven, aan wier ontvanger ze sedert 1950 regelmatig een pachtprijs van 526 fr. per jaar betaald heeft; dat dit perceel te voren, sinds 1927, verplicht was aan haar oom Schepers Jan, die bij haar inwoonde en in 1950 alle activiteit stop zette; dat alsdan te haren huize, in aanwezigheid en met toestemming van de toenmalige burgemeester van Zonhoven, de pacht door Schepers Jan, aan haar werd overgelaten, hetgeen uitlegt waarom in de boeken van de gemeente de naam Schepers Jan als pachter doorgehaald en vervangen werd door deze van Schepers Maria; dat de betalingen door haar in handen van de ontvanger sedert 1950 gedaan, steeds in de gemeentelijke rekeningen werden opgenomen en zonder enige opmerkingen vanwege de Bestendige Deputatie werden goedgekeurd; dat de gemeente Zonhoven het bestaan van haar pachtrecht dus niet kan ontkennen en dat, indien de eiser door ruiling eigenaar geworden is, haar rechten hierdoor niet kunnen geschaad worden, vermits de ruiling te haren opzichte een « res inter alios acta » is;

Overwegende dat de eiser Maex zijnerzijds beweert dat Schepers Maria het betwiste perceel zonder recht noch titel in gebruik heeft, dat de bestaande pacht door het overlijden van haar oom, Schepers Jan, een einde genomen heeft, dat de vorige eigenares of althans het tegenwoordig gemeentebestuur van Zonhoven, geen andere pachter dan Schepers Jan erkent; dat in de akte van ruiling d.d. 22 Januari 1954, waardoor hij eigenaar geworden is, de gemeente Zonhoven hem het gebruik van het verkregen perceel toekende, na de ontvruchting volgend op het overlijden van Schepers Jan; dat, ten slotte, noch de Burgemeester noch de Gemeenteontvanger aan Schepers, Maria een nieuwe pacht konden toestaan en er van pachtoverdracht geen sprake kan zijn, omdat deze slechts schriftelijk en mits aanvaarding van de verpachter kon toegestaan worden;

III. Overwegende dat het vaststaat en niet betwist is :

1°) dat Schepers, Jan door akte van 9 juli 1927, geregistreerd en goedgekeurd door de Bestendige Deputatie d.d. 4 juli 1927, het bedoelde perceel regelmatig van de gemeente Zonhoven, vorige eigenares, in pacht genomen heeft, zonder dat in het kohier van lasten en voorwaarden de overdracht of onderverhuur verboden of aan enige toelating onderworpen werd;

2°) dat Schepers Maria, bij wie Schepers Jan inwoonde, sedert verscheidene jaren en ook na het overlijden van Schepers Jan het betwiste perceel in feite heeft uitgebaat en dat ze in het bezit is niet alleen van vijf kwijtingen, de eerste van 6 december 1950 en de laatste van 25 november 1954, vermeldend dat ze jaarlijks de pacht in handen van de Gemeenteontvanger betaald heeft, maar zelfs van officiële briefwisseling waarin haar voor de jaren 1952 en 1954 betaling gevraagd werd van de som die ze wegens pacht en gemeentegronden verschuldigd was;

3°) dat Schepers Jan kinderloos gestorven is en als enige erfgenamen heeft nagelaten enerzijds zijn nicht, de verweerster Schepers Maria, bij wie hij sedert 1929 inwoonde, en anderzijds de zes kinderen van wijlen zijn zuster Schepers Catharina, die volgens de verweerster aan de nalatenschap verzaken;

Overwegende dat al deze feiten voldoende aantonen dat Maex zich ten onrechte vergenoegt met de bewering dat Schepers Maria de betwiste weide zonder recht noch titel in gebruik heeft;

Dat de eiser inderdaad vergeet dat hij zich bevindt tegenover iemand die reeds sedert verscheidene jaren het bedoelde perceel bewerkt en uitbaat en die daarenboven in het bezit is van regelmatige kwijtingen, haar afgeleverd door de daartoe bevoegde Gemeenteontvanger, waaruit blijkt dat ze aan de vorige eigenares, sedert 1950 tot en met 1955, elk jaar de verschuldigde pachtprijs betaald heeft; dat Maex derhalve bezwaarlijk kan volhouden dat hij, als verkrijger van een landeigendom, ten opzichte van Schepers Maria niet tot naleving van art. 1748, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, zou gehouden zijn;

Dat, ondanks de aangehaalde feiten, Maex het niet nodig geoordeeld heeft de gemeente Zonhoven aan te spreken of in zake te roepen en zich ertoe beperkt verklaringen van de tegenwoordige burgemeester en gemeenteontvanger neer te leggen, volgens dewelke enkel Schepers Jan en niet Schepers Maria zouden gehuurd hebben; dat dergelijke verklaringen, die daarenboven uitgaan van vertegenwoordigers ener gemeente, waarvoor de uitslag van het geding een rechtstreeks belang kan hebben, in rechte geen enkele bewijskracht bezitten en tegen de reeds genoemde kwijtingen alsmede tegen het feit van de uitbating door Schepers Maria niet kunnen opwegen;

IV. Overwegende dat Maex ten onrechte inroept dat er van pachtoverdracht op Schepers, Maria geen sprake kan zijn, daar deze, zoals voorzien bij art. 1717 B.W., alléén schriftelijk kan toegestaan worden en tevens mits aanvaarding van de verpachter;

Dat immers de eerste kwijting, aan Schepers Maria afgeleverd, dagtekent van 6 december 1950 en luidt als volgt : « Gemeente Zonhoven. - Kwijtschrift. - De ondergetekende Ontvanger der Gemeente bevestigt hierbij heden ontvangen te hebben van Schepers, Maria, Wijvestraat, 13, T/pl., de som van 526 fr. wegens huur van gemeentegrond voor 1950. Te Zonhoven de 6-12-1950. De ontvanger, (getekend) Hansen »;

Dat, alhoewel er geen geschreven akte van de overdracht der pacht werd voorgebracht, de eerste kwijting aantoonde dat de pacht ten minste met de stilzwijgende toestemming van de gemeente Zonhoven reeds vóór het in werking treden van de pachtwet van 7 juli 1951 aan Schepers Maria werd overgedragen;

Dat, zoals boven reeds gezegd, de overdracht niet verboden was en op dat tijdstip, namelijk in 1950, een schriftelijke toestemming nog niet vereist was;

Dat, vermits in de pachtakte, tussen de gemeente Zonhoven en Schepers Jan gesloten, niet betreffende de overdracht van de pacht voorzien was, deze in elk geval, zelfs zonder enige tussenkomst of toestemming van de gemeente, geldig was (F. Van den Abele : De Landpacht ten behoeve van Openbare Besturen, blz. 151);

V. Overwegende daarenboven dat, moest er geen overdracht van pacht geschied zijn, de verweerster, na het overlijden van Schepers Jan, in haar hoedanigheid van nicht en erfgename van de vorige pachter, nog aanspraak zou kunnen maken op voortzetting van de pacht;

Dat naar luid van art. 3, § 2 van de Wet van 7 juli 1951 (art. 1742 B.W.) zelfs de verpachter die zich het recht heeft voorbehouden de pacht bij het overlijden van de pachter te verbreken, — hetgeen hier niet eens het geval schijnt —, van dit recht geen gebruik kan maken tegen de neven en nichten van de pachter;

Dat tegen Schepers, Maria, ook niet kan opgeworpen worden dat er nog andere erfgenamen zijn die op dezelfde voet komen als zij, vermits art. 1742, 4e lid, uitdrukkelijk bepaalt dat alléén degene onder de erf-

genamen, die de uitbating van het verhuurde goed voortzet, tegenover de verpachter tot het nakomen van alle verbintenissen, uit de pachtovereenkomst voortvloeiend, gehouden is (Van den Abeele, o.c., blz. 163; De Clerck en Lefere, Het Nieuw Statuut in zake Landpacht, n° 182 en volg.; Roppe, De pachtovereenkomst, n° 80);

Overwegende dat derhalve de eis, ertoe strekkend te horen zeggen dat de verweerster het betwiste goed zonder recht noch titel bewerkt, niet gegrond is;

V. Overwegende dat niet kan worden ingegaan op de besluiten van de eiser, waarbij door hem gevraagd wordt in zeer ondergeschikte orde vast te stellen dat hij zich akkoord verklaart met het door verweerster gedane voorstel de pacht te verbreken en de goederen te laten liggen één jaar te rekenen vanaf heden;

Dat, om een dergelijk akkoord te kunnen vaststellen, de eiser eerst zou moeten erkennen dat er een nog lopende pacht bestaat, hetgeen niet het geval is wanneer hij enerzijds zijn eis staande houdt en anderzijds zijn akkoord slechts in zeer ondergeschikte orde bevestigd;

Dat trouwens de verweerster slechts voorgesteld heeft de weide vrijwillig te willen afstaan tegen einde 1956 en het akkoord slechts zou kunnen vastgesteld in de vormen zoals bepaald bij art. 1774, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek;

Om deze redenen :

Op tegenspraak en in eerste aanleg beslissend,
Verlenen akte aan de eiser dat hij Ons vonnis van 21 februari 1955, voor wat de begane materiële vergissing betreft, bijtreedt;

Verklaren de eis in zijn geheel ongegrond.

BOEKBESPREKING

Prof. Dr G. A. VAN POELJE : Het administratief en het burgerlijk recht. — Een spel van groei en desintegratie. — N. Samson N.V., Alphen aan de Rijn, 1955. 43 p.

De titel van deze lezing, welke Prof. Dr G. A. Poelje hield voor de notariële debatingclub te Arnhem, prikkelt ten eerste de nieuwsgierigheid van de jurist daar de verhouding tussen burgerlijk recht en administratief recht een van de belangrijkste vraagpunten is die zich stellen in de hedendaagse rechtstheorie. De lezing van de brochure brengt minder dan wat men over dit onderwerp had verwacht. De synthese der rede van Prof. Van Poelje ligt samengevat in de ondertitel van zijn brochure : « Een spel van groei en desintegratie », — groei van het administratief recht, desintegratie van het burgerlijk recht. Deze evolutie nog eens klaar en duidelijk te schetsen had beter kunnen geschieden dan de auteur het gedaan heeft door het aanhalen der werkjes van Gaston Morin, die toch door zoveel betere Franse uiteenzettingen zijn overtroffen. De geweldige groei van het administratief recht ziet de schrijver als een der functies van de overgang « van het zelfverzekerde absolute individualisme naar een op gemeenschapsgevoel, verantwoordelijkheid van allen voor allen, een streven naar economische en culturele verheffing van geheel de mensheid gebouwde samenleving ». Dit is natuurlijk een evidentie, doch de toelichting ervan met treffende voorbeelden blijft toch altijd interessant.

Het komt mij nu voor dat hierbij de auteur in zijn uiteenzetting tekort is geschoten. Hij kiest een drietal

onderdelen uit van het administratief recht om deze in hun geleidelijke ontwikkeling na te gaan. In de eerste plaats het onderwijs, waarin hij de rode draad der socialisering onderkent, daar allerlei vroegere burgerlijke verhoudingen thans door de administratieve reglementering zijn opgeslorpt. In de tweede plaats kiest Prof. Van Poelje de sociale wetgeving, in ruime zin genomen, waarbij vooral de wetten op de uitoefening der geneeskunst ter sprake komen, en verder de ongevallenwetten en de ouderdomsverzekeringen. Vele van deze wetten regelen thans een stof die traditioneel haar plaats zou gevonden hebben in het burgerlijk wetboek. De auteur acht het echter vooral belangrijk dat deze sociale wetgeving zozeer het maatschappelijk leven volledig doordringt « dat zij uiteindelijk de hele structuur daarvan beheerst en zo een betekenis heeft die veruitgaat boven de invloed die de burgerlijke wetgeving in onze en in de komende tijden nog kan hebben ».

Ten slotte behandelt Prof. Van Poelje enkele vraagstukken betreffende het eigendomsrecht op onroerende goederen, namelijk de evolutie van de wetgeving op de onteigening — waarbij de administratieve praktijk scherp afwijkt van de theoretische wettelijke regel — de pachtwet, de wet op de vervreemding van landbouwgronden en de wetten houdende regeling van de huurprijzen en bescherming van de huurders. In al deze wetten wordt niet enkel de contractvrijheid beperkt, doch het eigendomsrecht wordt ook meer en meer op allerlei andere wijzen aan banden gelegd: door de stedsbouwkundige ontwikkeling, de voorschriften betreffende de rooilijnen, saneringsplannen, doorbraakplannen ten behoeve van het verkeer, enz.

Uit een overzicht van al deze wettelijke regelingen besluit de schrijver dat men mag zeggen dat de klassieke regel van het burgerlijk recht, dat men vrij over zijn eigendom mag beschikken, in zijn tegendeel is verkeerd en dat men thans enkel aan zijn eigendomsrecht de bestemming mag geven die in de beschikkingen van de overheid is bepaald.

Groei dus, in de hoogste mate, van het administratief recht en volledige desintegratie van het burgerlijk recht. Dit alles wordt nog bevorderd door het verdringen van nationaal door bovennationaal recht, waarvan de auteur verschillende voorbeelden citeert.

Het fenomeen openbaart zich niet alleen in de wetgeving, doch ook in de rechtspraak, in economische zaken, in belastingzaken, enz.

Ten slotte stelt Prof. Van Poelje zich twee vragen : wat zal de toekomst ons brengen en welke invloed zal het door hem beschreven verschijnsel hebben op de herziening van het burgerlijk wetboek in Nederland. Schrijver is overtuigd dat de ontwikkeling in dezelfde zin verder zal gaan omdat zij steunt op het internationaal verschijnsel dat de gemeenschap, rustende op individualistische beginselen, verdrongen wordt « door een gemeenschap waarin het beginsel der collectieve verantwoordelijkheid domineert ». Hij verwacht echter wel in de toekomst ook een desintegratie van het nationaal administratief recht ten gunste van een internationale regeling.

Wat nu de invloed betreft van het beschreven fenomeen op de herziening van het burgerlijk wetboek is de auteur van oordeel dat deze herziening hierdoor niet in het minst zal geremd worden. Integendeel, de desintegratie van het burgerlijk recht zal des te gemakkelijker zijn herziening mogelijk maken omdat het traditionele respect voor het burgerlijk recht enigszins zal teloor gaan.

Als conclusie stelt de auteur dat de tegenstelling tussen civilisten en publiekrechtelijke juristen slechts zal opgeheven worden wanneer allen « als het wezenlijke

van hun taak erkennen het zoeken naar gerechtigheid, die het administratief recht ten slotte niet minder moet bezielen dan het civiele recht.

Hoe interessant deze besluiten ook zijn, toch hadden wij ze liever geadstrueerd gezien met een beter gekozen materiaal; zulks laat zich des te beter aanvoelen wanneer men de uiteenzetting van Prof. Van Poelje vergelijkt met een boek over hetzelfde onderwerp van René Savatier « Du droit civil au droit public », waarvan de gegevens niet enkel zoveel rijker zijn maar zoveel logischer en natuurlijker geordend en de voorbeelden zo oneindig beter gekozen.

René Victor.

BIBLIOGRAPHIE

België

J. SIMON en P. DE BEUS : Wetboek van Koophandel. — Derde uitgave. — Bruylant, Brussel, 1955. 353 p.

Wij wensen bijzonder de aandacht van onze lezers te vestigen op de derde uitgave van de tekst van het Wetboek van Koophandel, met de bijkomende bijzondere wetten door de heren Simon en De Beus, derde uitgave, thans bezorgd door de heer P. De Beus.

Deze uitgave is vooral belangrijk door de opname van de tekst der eenvormige wet op de wissel- en orderbrieven, waarbij zeer talrijke onontbeerlijke verwijzingen voorkomen betreffende de rechtsleer en de voorbereidende werken.

Deze aantekeningen, alsmede diegene die bij de andere teksten in het boek gedrukt werden, maken van deze uitgave een waardevol bezit dat aan de juristen de grootste diensten zal bewijzen.

P. GOSSERIES : La Réglementation belge des Allocations familiales pour Salariés. — R. Larcier, Brussel, 1955. 390 p.

De heer Gosseries is specialist van de reglementering, zoals ze in ons land voorkomt, betreffende de familie-vergoedingen. Hij publiceerde reeds verschillende werken over dit onderwerp en heeft thans alle wettelijke en reglementaire bepalingen samengebracht in één codex, die een volstrekt volledige documentatie biedt over het onderwerp. De schrijver is van oordeel dat deze codex thans op zijn tijd komt omdat de gezinsvergoedingen voor loontrekkenden in België tot hun volledige ontplooiing zijn gekomen.

De codificatie van de schrijver is met zorg samengebracht en is volstrekt volledig. Zij geeft ook de internationale overeenkomsten op het stuk en de reglementering in Belgisch Congo.

Nederland

Vereniging voor de Vergelijkende Studie van het Recht van België en Nederland. — Jaarboek III. 1949-50. — Uitgeverij De Sikkels, Antwerpen, 205 p.

De Vereniging voor de Vergelijkende Studie van het Recht van België en Nederland heeft zopas haar derde jaarboek uitgegeven. Het brengt verslag over de werkzaamheden der jaren 1949 en 1950.

Het bevat de uitstekende praeadviezen uitgebracht door Prof. Ganshof van der Meersch en Prof. Mr Duyn-

stee over « De Vrijheidsrechten in Noodtoestanden », alsmede de praeadviezen van Prof. Simon en Prof. Hazewinkel-Suringa aangaande « De omvang van Werking van de Strafwet ».

Naast de praeadviezen bevat het jaarboek een verslag over de debatten welke plaats hadden tijdens de vergaderingen van de vereniging.

De uitgevers hebben ook de uitstekende gedachte gehad als bijlage aan het werk een lijst te voegen van de voornaamste boeken op het gebied van het recht, verschenen zowel in België als in Nederland in de loop van de jaren 1949 en 1950.

Frankrijk.

Badaoui S. — Le Fait du Prince dans les contrats administratifs en droit français et en droit égyptien. — Libr. gén. de droit et de jurisprudence.

Dalloz. — Répertoire de droit civil. T. 5. — Libr. Dalloz.

Devant les Prud'hommes (conflits et procédures). — Edit. sociales Françaises.

Geck A. — La Gestion sociale de l'entreprise. — Edit. sociales françaises.

Legeais R. — Les Règles de preuve en droit civil. — Libr. gén. de droit et de jurisprudence.

Maleville G. — Recueil des lois et règlements sur l'électricité et le gaz (de 1946 à 1955).

Mallard L. — Traité-formulaire de l'expertise judiciaire. — Libr. techniques.

Morin A. — Les Pensions militaires d'invalidité et la jurisprudence du Conseil d'Etat. — Charles-Lavauzelle et Co.

Relinger A. — Code pénal allemand. — Edit. Pedone.

Robert A. P. — L'Evolution des coutumes de l'Ouest africain et la législation française. — Edit. de l'Union française.

Spyropoulos G. — La Liberté syndicale. — Libr. gén. de droit et de jurisprudence.

Yakemtchouk R. — L'O.N.U., la sécurité régionale et le problème du régionalisme. — Edit. Pedone.

Duitsland.

Beuck W. — Das dritte DM-Bilanz- Ergänzungsgesetz. — Köln : H. Schmidt. 1955.

Blaesner H. — Die Wichtigsten Bestimmungen im Haftpflichtrecht mit Erläuterungen, 3., erw. Aufl. — Karlsruhe, C. F. Müller. 1955.

Böhm W. en Th. Jund. — Die Dienstverhältnisse der Angestellten und Arbeiter bei öffentlichen Verwaltungen und Betrieben. Hamburg, v. Decker, 1955.

Bursche H. en G. Hering. — Personalvertretungsgesetz. — Köln : Heymann. 1955.

Dermittel G. u. P. Pollems. — Kreditwesen. — Frankfurt a. Main : Verl. Kommentator. 1955.

Dürkes W. — Wertsicherungsklauseln. — Heidelberg, Verl. Ges. Recht u. Wirtschaft, 1955.

Festschrift der Juristischen Fakultät der Freien Universität Berlin zum 41. Deutschen Juristentag in Berlin vom 7-10 september 1955. — Berlin, Vahlen, 1955.

Gundelach E. — Die Verfassung der Göttinger Universität in drei Jahrhunderten. — Göttingen; Schwartz. 1955.

Haas D. — System der öffentlichrechtlichen Entschädigungspflichten. — Karlsruhe; C. F. Müller, 1955.

Haegle K. — Die verträge des täglichen Lebens. — Bonn, Stollfuss, 1955.

Haegle K. — Wie mache ich mein Testament ? — Bonn, Stollfuss, 1955.

Hübner H. — Der Rechtsverlust im Mobilarsachenrecht. — Erlangen, Universitätsbund Erlangen e.V., 1955.

Kapp R. — Grunderwerbsteuer. — Frankfurt a. M., Kommentator Verl. 1955.

Käss L. — Kindergeldgesetz. — Frankfurt a. M., Kommentator, 1955.

Kaser M. — Das römische Privatrecht. — München, Beck, 1955.

Kern E. — Strafrechtsfälle aus dem besonderen Teil des StGB. — München, Beck, 1955.

Kiehnscherf E. — Widerruf und Anfechtung eines Giroüberweisungsauftrages. — Stuttgart: Kohlhammer, 1955.

Koch H. en O. K. Hartmann. — Das Angestelltenversicherungsgesetz. — Berlin, Engel, 1955.

Matthies H. — Die deutsche internationale Zuständigkeit. — Frankfurt am Main, Klostermann, 1955.

Meissner B. — Das Ostpakt-System. Frankfurt a. M., Metzner, 1955.

Mezger E. — Das Typenproblem in Kriminologie und Strafrecht. — München, Verl. d. Bayer Akad. d. Wiss., Beck in Komm. 1955.

Nowakowski F. — Das österreichische Strafrecht in seinen Grundzügen. — Graz, Verl. Styria, 1955.

Perdelwitz J., P. Fabricius, E. Kleiner. — Das preussische Sparkassenrecht. — Berlin, Heymann, 1955.

Peeters H., Th. Sautter, R. Wolff. — Kommentar zur Sozialgerichtsbarkeit. — Stuttgart, Kohlhammer, 1955.

Schieckel H. — Unfallversicherung. — Frankfurt a. M. — Verl. Kammentaror, 1955.

Schönfelder H. — Prüfe dein Wissen. — München, Beck, 1955.

Soder J. — Die Idee der Völkergemeinschaft. — Frankfurt a. M., Metzner, 1955.

Stadlbauer A. — Grundzüge des Arbeitsrechts. — Bobb, Stollfuss, 1955.

Steinwerter A. — Das Recht der koptischen Urkunden. — München: Beck, 1955.

Stollreither K. — Internationale Bibliographie der juristischen Nachschlagewerke. — Frankfurt a. M. — Klostermann, 1955.

Thoma W. — Die Umwandlung von Namensaktien in Inhaberaktien und umgekehrt durch Mehrheitsbeschluss im deutschen und schweizerischen Recht. — Freiburg i. Br.: Albert in Komm. 1954.

Welzel H. — Naturrecht und materiale Gerechtigkeit. — Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1955.

Wiele G. — Das Dokumenten-Akkreditiv und der anglo-amerikanische documentary letter of credit. — Hamburg, Schiffahrts-Verl. Hansa, 1955.

BALIELEVEN

VLAAMSE CONFERENTIE BIJ DE BALIE TE ANTWERPEN

Vergadering van 4 november 1955

Onder een ruime belangstelling kon de Voorzitter, Mr Albert De Bièvre, na een korte inleiding, het woord geven aan een onzer meest bekende letterkundigen, de heer Karel Jonckheere.

Op de hem zo eigen wijze schetste de schrijver van « Cargo », « Terra Caliente » en « De Zevende Haven » het verhaal van zijn tocht naar Cuba op het M.S. « Elisabeth van België ».

Van het dromerig-poëtische overglidend naar het prozaïsch-flegmatieke, van het ontroerende naar het ironische, immer in een levendige beeldrijke stijl en een sierlijke taal, hield de spreker zijn gehoor gedurende ruim een uur onder de betovering zijner voordracht.

Het heeft geen zin een systematische samenvatting te zoeken voor deze vlotte opeenvolging van rake beschrijvingen, geestige anecdoten en stemmings-beelden van alle aard.

De aanmonstering van de spreker als kadet in het grijze huis aan de Italiëlei te Antwerpen onder de bekoring der vreemde klanken: Cuba, Mexico, Texas, de kennismaking met de gezagvoerder, kapitein Figue, zijn vrachtboot en zijn bemanning, het leven aan boord, de bijzondere met heimwee getinte humor der matrozen, de reis zelf langsheen de « Ilhas Vlamengas » over de eindeloze oceaan tot de Bahama-eilanden en tenslotte, aan de Golf van Mexico, « het mooiste land dat 's mensen ogen ooit zagen », Cuba: het waren evenveel boeiende en wisselende taferelen van het zeemansleven.

En dan de beschrijving van Cuba en zijn hoofdstad, Havana, met haar douane en politie, met haar bevolking van Spaanse kolonisten en negers, met haar Capitoel en haar sigarenfabrieken, haar politieke twisten gekleurd door de herinnering aan de dictator Machado, een stad en een land van arme, onbevungen mensen.

Een geslaagde beschrijving der Cubaanse nachten bracht de spreker tot zijn slot met het verhaal van een persoonlijk avontuur, dat hem, na een ietwat vreemde tocht in een sloep, deed belanden in het amigo en eindigde bij het onvermijdelijke spelletje kaart met de lokale politie-commissaris.

Het applaus der vergadering en het hartelijke dankwoord van de Voorzitter hebben het de spreker zeker duidelijk gemaakt hoezeer zijn voordracht in de smaak was gevallen.

H. S.

CONFERENCE DU JEUNE BARREAU D'ANVERS

Plechtige openingszitting

De plechtige openingszitting van de Conférence du Jeune Barreau d'Anvers ging op zaterdag 5 november ll., door met het gebruikelijk ceremonieel. Een bomvolle zaal en een zeer groot aantal hoogwaardigheidsbekleiders, magistraten en vreemde afgevaardigden.

Mr Pierre van Doosselaere, voorzitter van de Conférence, sprak tot de aanwezigen woorden die tintelden van fijne geest.

De feestredenaar was Mr Karel Verbaet, die als onderwerp had gekozen « Garbriel Marcel, homme de théâtre », een onderwerp dat wel verre staat van alle juridische aangelegenheden, doch dat van grote actualiteit is en dan ook van aard was het talrijk publiek de grootste belangstelling in te boezemen.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

Mr Verbaet, in een voortreffelijk voorgedragen rede, handelde eerst over de algemene geestesgesteldheid van de besproken schrijver, zijn strekking te midden van de philosophische stromingen van deze tijd en het speciaal terrein dat hij daarin met zijn werk bestrijkt.

In een tweede gedeelte handelde hij meer in het bijzonder over Gabriel Marcel als toneelschrijver. Hij vatte met enkele treffende voorbeelden de diepere zin samen die spruit uit verschillende van de toneelstukken, die door Gabriel Marcel werden geschreven, en toonde aan hoe hij in zijn toneelwerk zijn philosophische grondstellingen beleefde.

De rede van Mr Verbaet werd een stuk uitstekende welsprekendheid en wel doordachte philosophische bezinning. Zijn bijval was bijzonder groot.

De heer Stafhouder Van der Donckt bracht treffende opmerkingen in het midden betreffende de rede, wenste de spreker van harte geluk en herdacht met diep gevoel de confraters die in het verlopen jaar aan de balie ontvallen waren.

Er was, zoals altijd, 's avonds een gezellig banket, waar de voorzitter Mr Pierre van Doosselare zich deed opmerken door een merkwaardige tafelrede, sprankelend van geest en originaliteit. Ook de Stafhouder der balie van Parijs, Mr Thorp, voerde er het woord en de afgevaardigde der Haagse balie, Mr Telders, wist met zijn uiterst fijne tafelrede een ongemeen succes te oogsten.

NECROLOGIE

Mr JOSEPH LECLEF

Met verslagenheid heeft de balie van Antwerpen het onverwacht overlijden vernomen van de heer oud-stafhouder Mr Joseph Leclef. De overledene had de ouderdom van 82 jaar bereikt, doch tot enkele dagen vóór zijn verscheiden was hij nog uitstekend gezond en zijn heengaan heeft zijn confraters en vrienden op de pijnlijkste wijze verrast.

Mr Joseph Leclef was de minzaamheid zelf. Hij kende enkel vrienden aan de balie. Hij is een voortreffelijk stafhouder geweest, die met vaderlijke goedheid, doch tevens met krachtadigheid het prestige van de balie hoog heeft weten te houden.

Het Rechtskundig Weekblad biedt aan zijn familie en inzonderheid aan zijn schoonzoon, Mr Emile Helsen, advocaat bij de Antwerpse balie, de uitdrukking aan van zijn oprechte deelneming.

TAALKUNDIGE KRONIJK

UITTREKSEL UIT DALSCHOT'S OPSTELWOORDENBOEK

(Niet in de handel).

Aanklacht: c) verdediging. (Plainte, Anklage, accusation).

Abstr.: daad van aanklagen; concr. het stuk, dat de — bevat.

Ep. Aangenomen, aanvaarde, afgewezen, afschuwelijke, ambtelijke, domme, duidelijke, formele, geheime (stille verklokker), geheimzinnige, gerechtelijke, harts-tochtelijke, herhaalde, ingehouden, lasterlijk, moeilijke, naamloze, nadrukkelijke, officiële, (on)gegronde, (on)gerechtigde, (on)gerechtvaardigde, openbare, opzienbarende (niet: ophefmakende), onverwachte, onvol-

ledige, onzinnige, pijnlijke, preciese, publieke, schriftelijke, stilzwijgende, troebele, uitgelokte, valse, vaderlijke, verwarde, verwarrende, verwonderlijke, voornaamste, vreselijke, walgelijke, zuivere...

Ww. Afwijzen, doen, herhalen, indienen, inhouden, intrekken, neerleggen, ondertekenen, onderzoeken, ontzenuwen, opstellen in de vereiste vorm, steunen, uitlokken, vernietigen, vervalsen, volledigen, weerleggen...

Vz. Bewaard blijven voor een —. Gronden, ingaan op een —, Een — indienen tegen iem. over iets bij (de politie b.v.). Hulp inroepen, verdedigen tegen een —. Toebereidselen maken tot een —. Zich verwonderen over een —. Zich verwachten aan een —.

Op aanklacht van ... Een — over de post ontvangen.

Akte, punt, rede, termijn van —.

Aanklagen: (accuser de, déposer une plainte contre... en...; anklaen, to accuse) (klaagde —, —geklaagd).

Syn.:

Aanklagen: ten-lastellegging met bewijzen en strafvordering.

Beschuldigen: id. zonder strafvordering. In N.N. geen rechtsterm.

Betichten: id. met vals en boos opzet; zware misdaad. In Z.-N. = beschuldigen.

Aantijgen: id. met kwaadwilligheid.

Aanwrijven: id. met de hoop dat de smet zal aan-
klevan.

Vz. — OP grond van de wet, op het een of ander punt, op leven en dood. **UIT** onedele drijfveren... **VAN** het — zijn beroep maken... **WEGENS** gekuip bij de verkiezingen, halszaak, majesteitsschennis, verduistering, vergiftiging... **TE** goeder trouw...

Aanklager: 1. Beschuldiger. 2. De ambtenaar van het Openbaar Ministerie.

Als — optreden voor het gerecht verschijnen.

Aankomst:

Oude rechtsterm: rechtsgrond of titel van bezit.

— van erfdienstbaarheid, erfpachtrecht, opstalrecht...

In 't alg.: het aankomen c/ afmars (arrivée; Ankunft; arrival).

Ep. Aangename, aanstaande, afgesproken, afgewachte, angstige, bedroevende, beloofde, besproken, bewogen, dagelijkse, deugdelijke, doorlopende, dreigende, droevige, eenzame, gelukkige, gemiste, gewenste, gevreesde, herhaalde, jaarlijkse, jolige, late, maandelijke, onbemerkte, onbepaalde, onbeperkte, onbeschrijflijke, ongemerkte, onopgemerkte, onmiddellijke, onverwachte, onvoorziene, plechtige, prettige, rechtstreekse, spontane, treurige, uitgestelde, veelvuldige, verlangde, verlaten, vervroegde, verwachte, voorgewende, voorziene, vreesachtige, vrolijke, wekelijks, welkome...

Ww. Afspreken, afwachten, beloven, bemerken, bepalen, beperken, beschrijven, bespreken, missen, uitstellen, verlangen, vertragen, vervroegen, verwachten, voorwenden, voorzien...

SS. —briefje.

Aankomen: eenzijdig en onpersoonlijk gebruikt.

Het komt er veel, weinig op aan, dat ... dat komt er niet op aan... waarop het bij het rechtsgeding op aankomt... alsof het op een raad aankomt... op iets aankomen om iets te doen... iets op het uiterste laten aankomen... het zal op je aankomen (cela dépendra de toi)... het komt op hem aan (il dirige tout)...

Aankondiging: (kondigde aan, aangekondigd) (annoncer; ankündigen; to announce).

Syn. Bekend maken,

Te kennen geven,

Voorspellen.

Dood, doodvonnis, oorlog, spelen, vonnis, bezoek —...

Publiek, ter inachtneming, van hogerhand, gerechtelijk —...

Zich als leraar in een vak laten —... als homeopaat...

Met trommelslag —, door middel van een aanplakbiljet —.

Cela n'annonce rien de bon = dat beduidt niet veel goeds; (affaire s'annonce bien, mal = zich laten aanzien: het feest belooft goed te zullen slagen, goed mede te vallen...

Aankondiging: (publication; Meldung; advertisement).

Ep. Zie bekendmaking, kennisgeving, advertentie.

Aankopen: c/ veilen. (acheter, (an)kaufen, to buy).

Syn.:

Aankopen: voor eigen gebruik, niet om handel te drijven.

Aanschaffen: stoffelijke benodigdheden door geld verkrijgen.

Zich verschaffen: onstoffelijke dingen zonder geld aanwerven.

Zich verwerven: id.

Inkopen: 1. goederen opdoen voor zich of 2. met het doel weder te verkopen.

Aankoop:

Ep. Belangrijke, bescheiden, binnenlandse, buitenlandse, gedwongen, gematigde, gemeenschappelijke, geringe, goede, goedkope, grote, huishoudelijke, inlandse, kapitale, kleine, kontante, nadelige, nieuwe, noodzakelijke, (on)beperkte, onderhandse, (on)voorwaardelijke, openbare, publieke, ruinerende, speculatieve, slechte, uitdrukkelijke, uitgestelde, verarmende, vernietigde, voordelige, voorgenomen, vrijwillige...

Ww. Beperken, betalen, — en doen, uitstellen, vernietigen, voornemen...

Vz. Door — eigenaar worden.

SS. Beleggings-, boeken-, dekkings-, effecten-, goud-, graan-, grond-, hausse-, land-, katoen-, koper-, radium-, regerings-, series-, staats-, steun-, tarwe-, thee-, wis-, sel-, zilver-

-coöperatie, -koers, -kosten, -order, -prijs, -som, -vereniging.

Aanleg: (instance, Instanz, instance — construction; Anlage, Bau; construction, installation). (Aptitude; Geschicklichkeit; natural disposition).

Aanleg: Voorbereiding van een rechtszaak tot behandeling (instruction). Rechtst. instantie. De behandeling van een zaak in eerste aanleg, in tegenstelling van de behandeling in hoger beroep. Onjuist is «de aanleg van een rechtsgeding» voor het beginnen van een proces.

In 't alg. Bouw: — van wegen en spoorwegen; natuurlijk talent; vatbaarheid; aanlegplaats; plantsoen.

Ep.: bepaalde, bescheiden, bijzondere, buitengewone, dichterlijke, erfelijke, gebrekkige, gebruikelijke, geestelijke, gehele, gelukkige, geschoolde, geniale, gewenste, goede, grote, gunstige, kostbare, kunstmatige, middelmatige, misdadige, natuurlijke, nodige, noodzakelijke, nieuwe, onbetwistbare, ongewone, ongelofelijke, onontwikkelde, ongeschoolde, onmiskenbare, redelijke, schepende, onvoldoende, smakeloze, snelle, preciese, voldoende, verstandelijke, voortreffelijke, vroegtijdige, vroege, zeldzame...

Ww. betwisten, ervan, gebruiken, hebben, misken, missen, ontwikkelen.

SS. Bos-, bouw-, brug-, dorps-, huis-, gas-, geestes-, geleiding-, haven-, kanalen-, ketel-, leiding-, licht-, izoniserings-, park-, plantsoen-, riool-, schacht-, spoor-,

spoorweg-, straat-, tram-, tramweg-, tuin-, tunnel-, veen-, wegen-, ziekte-...

-geld, -haven, -kapitaal, -kosten, -plaats, -steiger, -touw...

Vz. — hebben tot iets, begiftigd zijn met ..., in het bezit zijn van ...

— hebben voor redenaar, voor of zwaarmoedigheid, voor DE wiskunde...

— TOT toring.

Naar aanleg aan Uw schrijven...

Dijk van dubbele, halve —.

Aanlegplaats als vertaling van *embarcadère* (perron van vertrek) is foutief.

Aanleggen:

Met een bepaald doel beginnen of klaarmaken: bouwen, stichten c/ afbreken.

Met een bepaald doel doen: het gemunt hebben op...

Gemene zaak maken met: zich afgeven, zich bemoeien, zich inlaten, omgaan met, verkeren met...

Onderweg stilhouden: pleisteren...

Aan wal leggen of gaan liggen...

Aan, om, tegen iets leggen...

Zo kan men —: straat, weg, vaart, dijk, verband, electrisch licht, vestingwerk, plantsoen, gasleiding, geld, hogere prijzen, proces, kwastje, machine, plaats, steiger, schip, wapen, buig, spoor, stad, hospitaal, wijngaard, schel, boeien of kluisters, thermometer, schilderij, bijeenkomst, verzameling, kunstwerk, vuur, druk, telegraaf, vis, ploegschaar, bijl, verdeling, kachel, een paard de teugels.

Het met een meisje — (oned. bet.) ... Het daarop —, dat... Het ernstig op iets —... Allen leggen het daarop aan, dat of om... Het is op hem aangelegd... Hoe moet ik het —?... Ze hebben het er op aangelegd (Ils le font exprès).

Het zuinig, breed, royaal, kalmpjes —.

Aanleiding: c/ effect. (Omstandigheid, die niet rechtstreeks de oorzaak, maar de gelegenheid is. Zie: gelegenheid.) Syn. oorzaak.

Ww. en vz. Geven, nemen, ontlennen, vinden, worden, zijn.

De — van of tot iets. Dat geeft ons aanleiding om op de zaak terug te komen... Een voorslag wordt soms een — tot verzoening.

— nemen uit iets, gevolgd door *om* of *tot*...

Bij de geringste —.

— tot een rechtsgeding (mise de plaid).

Aanmanen: (maande aan, heeft aangemaand) (mettre en demeure; mahnen; to dun, to summon to pay).

Vz. — tot betaling.

Aanmaning: het aanmanen; eis tot betaling der verschuldigde belastingen. Fig. vermaning.

Ep. Administratieve, ambtelijke, behoorlijke, beleefde, brutale, dringende, durende, eerste, fiscale, gemeende, gerechtelijke, herhaalde (iteratieve, reïteratieve), korte, nutteloze, laatste, mondelinge, noodzakelijke, onnodige, overbodige, regelmatig, schriftelijke, verontschuldigde, veronachtzaamde, vaderlijke, vriendelijke, vriendschappelijke, vernietigde, verwerpelijke, wettelijke, zachte, zwakke...

Ww. Aannemen, herhalen, opstellen, schrijven, vernietigen, veronachtzamen, verontschuldigen.

Vz. Gehoorzamen aan, gevolg geven aan... — van beroerte.

Aanmatigen (zich): (matigde zich aan, heeft zich aangematigd) (s'arroger; sich anmassen; pretend to).

Recht, gezag, titels aanmatigen.

Aanmatiging: (prétention; Anmassung; pretension).

Ep. Afschuwelijke, begrensde, bekrompen, bescha-

mende, bescheiden, bespottelijke, bezorgde, buitensporige, domme, dwaze, gegronde, ijdele, immorele, mateloze, natuurlijke, onaannemelijke, ondragelijke, (on)gerechtvaardigde, (on)rechtmatige, (on)rechtvaardige, (on)redelijke, onuitstaanbare, (on)wettelijke, onderdrukte, onverdragelijke, onvergefelijke, onverstandige, overdreven, roekeloze, schaamteloze, schadelijke, schandelijke, schromelijke, toenemende, uitdagende, uiterste, verachtelijke, vergeefse, vermetele, vervelende, willekeurige, zedelijke, zinloze, zonderlinge...

A a n m e r k i n g : (observation, remarque; Bemerkung, Anmerkung; observation, consideration).

Syn. :

Aanmerking : afkeurende opmerking,

Opmerking : mondelinge of schriftelijke uiting zijner waarnemingen over een persoon of zaak,

Bedenking : overweging, tegenwerping.

Ep. bedillende, bedroevende, kwetsende, misplaatste, ophelderende, scherpe, schrandere, verklarende, zinledige...

Ww. krijgen, maken.

Vz. In — van zijn diensten (considération)... In — genomen...

Uit — van (vu, en eigenaardig)... In — komen, nemen : voor een post in — komen.

A a n n e m e n : (nam aan, aangenomen) (accepter, annehmen, to accept).

Syn. aannemen, ontvangen, aanvaarden, op zich nemen.

Geld, goede raad, voorstel, wet, christendom, catechisanten, agentschap, motie, orders, een ander karakter, zijn vorig karakter weder, de gewoonte en zeden der ouders, godsdienst, vorm, gedaante, gewoonte, deftige houding, een drievoudige ziel, koning, titel, werklieden, aalmoes, belofte, verzekering, verzoek, bede, uitdaging, wisselbrief, regel, maatstaf, gedragslijn, leus, rouw, leer, loon, aard, vaste vorm, vijandige houding, reizigers, koning, bediening, vermaning.

ALS waar, vaststaande, zeker, bondgenoot, hulp, medelid van een college, burger, leermeester, zaakbezorger, patroon, kind,

IN genade —,

VOOR waar, goede munt, echt —.

UIT HOOFDE VAN de deugd iets — : (virtutis nomine).

De advocaat heeft mijn rechtszaak aangenomen... Wij nemen aan het bedrag te betalen... wij nemen niet aan, dat dit het geval is...

Ss. Aanneemkantoor, aanneemoon...

Zich iem. aannemen (protéger qqn).

A a n n e m e r e n o n d e r n e m e r :

Aannemer werkt volgens bestek. De ondernemer belast zich met een werk of oefent beroep of bedrijf uit voor eigen rekening.

A a n n e m i n g : (Entreprise; das Unternehmen; undertaking).

Ep. Aanvaardbare, algehele, beperkte, definitieve, gedeeltelijke, gedwongen, gerechtelijke, gevaarlijke, geweigerde, gewone, late, laattijdige, mutuele, nadelige, onderhandse, ongeoorloofde, ongewone, ontijdige, onverstandige, onvoorwaardelijke, (on)wettige, (on)wettelijke, openbare, openlijke, overdrachtelijke, overijde, plechtige, stilzwijgende, tijdelijke, uitdrukkelijke, verplichte, voordelige, voortijdige, voorlopige, voorwaardelijke, vrijwillige, winstgevende...

Ww. Bekendmaken, aankondigen, inschrijven, overdragen, registreren, weigeren, wettigen...

Vz. Tot — dwingen, overgaan, verplichten.

Op — inschrijven

Onder — van verzachtende omstandigheden

Zonder — des persoons.

Ss. AannemingSaansprakelijkheid, —bedrijf, —bewijs, —biljet, —bond, —sfirma, —skringen, —maat-schappij, — materiaal, —sonderneming, —sovereenkomst, —spak, —spremie, —ssom, —sspoor, —svat, —swinst, —zoon.

postdienst—, sluier—, spoorweg—, stads—, werk—.

Dienst—, dijk—, hoofd—, onder—, onderhouds—,

Vz. — van een aanbod, voorstel, uitnodiging, verontschuldiging, enz.

Bij — : een kerk bij — bouwen.

Zich tot — van een zaak bereid verklaren.

Aanname (voor aanneming) is foutief.

Zeg ook niet aannemingsexamen, maar toelatingsexamen, admissie—.

A a n p l a k b i l j e t :

Ep. Aanstotelijk, administratief, artistiek, commercieel, gedrukt, geïllustreerd, gemeen, gemeentelijk, gerechtelijk, gestempeld, gewestelijk, (on)gezegeld, lasterlijk, militair, notarieel, officieel, politiek, strafbaar, veelkleurig... wettelijk...

Ww. Beredeneren, drukken, lezen, ophangen, opstellen, rondbrengen, stempelen, verspreiden, verzenden...

A a n p l a k k e n : (plakke aan, aangeplakt) (afficher, coller; anклеben, anschlagen; to post, to placard). Bevelen, bekendmakingen, wetten, verordeningen—.

A a n p l a k k i n g :

Ss. —biljet, —bord, —brief, —kolom, —papier, —zuil.

Vz. Bij publieke aanplakking... Door aanplakking (par voie d'affiches).

Aan de muur aanplakken...

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad, afl. 38 - 5 November 1955.

Mr C. H. Beekhuis : De eerbiediging van de wens, dat het stoffelijk overschot worde verbrand (II, slot). — Mr J. B. J. Heijemeijer. — M. W. Hugenholtz : Verbeurdverklaring, inbeslagneming en dierenbescherming. — Dr Mr J. J. van Schaik : Nogmaals art. 60 Wet Algemene Ouderdomsvoorziening.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie n° 4419 5 November 1955.

Mr H. A. Drielsma, Reversibiliteit van vruchtgebruik krachtens derdenbeding, m.o. Prof. Mr M. H. Bregstein (II, slot). — Mr J. H. Jonas : Het kadastrale vraagstuk. — H. Bakker : Onderhandse pachtcontracten.

Journal des Tribunaux, n° 4081 - 6 novembre 1955.

Raoul Hayoit de Termincourt : L'immunité parlementaire. — Jurisprudence.

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités, n° 8 - octobre 1955.

Jurisprudence.